

Jesen 1996 se ne sme ponoviti!

Predsedstvo ZSSS je na ponedeljko-
vi seji razpravljalo o tem, kako ravnati
v zvezi z razvojem sistema kolektivnih
pogodb. Vprašanje je še posebej ak-
tualno, ker splošna kolektivna pogoda
velja le do konca letošnjega leta in
se je zaradi tega treba pravočasno pri-
praviti na pogajanja o njeni obnovitvi
ali nadomestitvi. Možnost podaljšanja
njene veljavnosti za eno leto je tudi od-
prta. V Svobodnih sindikatih je spomin
na leto 1996, ko je gospodarska zbor-
nica odpovedala tedanjo splošno kolek-
tivno pogodbo, takoj za tem pa so zdru-
ženja odpovedala še pogodbe dejavnosti,
zelo živ. Takrat so, da je prišlo do
podpisa splošne kolektivne pogodbe za
gospodarske dejavnosti in obnovitve po-
godb za posamezne dejavnosti, organi-
zirali več protestnih akcij in tudi sploš-
no opozorilno stavko.

Sporočila združenj in gospodarske
zbornice so nedvoumna in kažejo, da želi
delodajalska stran spet krepko zarezati
v pravice zaposlenih. Poleg tega bo ver-
jetno poskušala zmanjšati tudi moč v
sindikatih organiziranih delavcev.

Letošnja jesen Svobodnih sindikatov
ne bo našla nepripravljenih. Odgovori
na sporočila delodajalcev, na podlagi li-
stin decembrskega kongresa ZSSS, se
pripravljajo. Plačno politiko morajo
urejati zlasti kolektivne pogodbe dejavnosti.
Kolektivne pogodbe v podjetjih
so lahko le nadgradnja pogodb dejavnosti.
Z zakonom določen znesek minimalne
plače bo izhodišče za pogajanja
o novi višini izhodiščnih plač v najnižjih
tarifnih razredih.

Tudi če bo plačna politika urejena zlasti
v pogodbah dejavnosti, ostane v se-
danji splošni kolektivni pogodbi za go-
spodarske dejavnosti, še posebej v nje-
nem normativnem delu, še marsikaj
skupnega. Da bi to veljalo tudi v prihod-
nje, se bodo vsi sindikati iz sestave ZSSS
borili skupaj; tako bodo tudi močnejši
in uspešnejši, kot bi bili vsak zase.

Delo v tekstilni industriji je zelo naporno. Tako kot v Almiri, od koder je naša fotografija, delavke hudo pesti prerazporejanje delovnega časa. V sezoni jih delodajalci silijo delati nadure in tudi ob dela prostih dnevih, v nesezoni pa opravljenih presežnih ur ne morejo izkoristiti. V Almiri jim presežka tudi plačati ne morejo.

Kako je v tem podjetju v sanaciji, pišemo na straneh 8 in 9

V Novi Gorici je bilo prejšnjo soboto tradicionalno srečanje komunalcev. Tja je prišlo več kot 2400 tekmovalk in tekmovalcev iz 63 podjetij, kar četrtnina vseh zaposlenih v tej dejavnosti.

Tekmovali so v štirih delovnih disciplinah in devetih športih.

Domačini so imeli kar precej uspeha, pokale pa so pobirali tudi drugi – tudi komunalci iz glavnega mesta.

Več na straneh 14 in 15

Tudi trgovci povečali članarino

Republiški odbor Sindikata delavcev trgovine Slovenije je sprejel nov pravilnik o financiranju in finančnem poslovanju. Od 1. julija bo tudi ta sindikat prešel na enodostotno članarino. Posebnost nove ureditve je v tem, da bodo sindikati podjetij razpolagali s 40 odstotki zbrane članarine. Povečana članarina ne bo šla v redno dejavnost, ampak v več skladov: za socialne pomoči, za nezgodno zavarovanje in za nadomestilo udeležencem stavk.

Sindikat delavcev trgovine Slovenije bo odslej podeljeval tudi svoja odličja – grb zlatega Merkurja.

EU naj bo upanje, ne strah

Piše: Doro Hvalica

Od 18. do 21. junija je bil v Lizboni svetovni kongres FIA – Mednarodne federacije igralcev. Ker se v Sloveniji z organizacijo in varovanjem pravic gledaliških igralcev ukvarjata Združenje dramskih umetnikov Slovenije in GLOSA – Sindikat kulture Slovenije, sva se kongresa udeležila oba predsednika, Marko Simčič za združenje in Doro Hvalica za sindikat.

Že vprašalniki in predstavitve, ki sva jih morala pripraviti in poslati vnaprej, so dale slutiti, da je FIA bolj sindikalna kot stanovska organizacija. To se je v celoti potrdilo na samem kongresu, kjer je skoraj v celoti prevladovala problematika varovanja pravic iz dela, socialnih pravic, medsebojnih odnosov in procesa ustvarjanja, odnosov z delodajalci, problematika javnih sredstev in celo varstva pri delu.

Z vseh koncev sveta so prišli delegati, iz Japonske in ZDA, iz Avstralije in Islandije, iz Južne Afrike in Ukrajine, iz Švedske, Nemčije, Anglije, Slovenije itd. Prišli so iz različnih okolij in kultur, a s presenetljivo podobnimi problemi in zahtevami.

Z vseh koncev sveta so prišli delegati, iz Japonske in ZDA, iz Avstralije in Islandije, iz Južne Afrike in Ukrajine, iz Švedske, Nemčije, Anglije, Slovenije itd. Prišli so iz različnih okolij in kultur, a s presenetljivo podobnimi problemi in zahtevami.

Naš predlog za resolucijo svetovnega kongresa FIA:

V Sloveniji poteka pospešena harmonizacija zakonodaje v procesu približevanja Evropski uniji.

Na mnogih področjih (pravica do dela, sistem zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja, zaposlovanje ipd.) pomeni to tudi radikalno nižanje pravic zaposlenih.

Na področju kulture in umetnosti se to kaže kot socialna negotovost, siljenje v samozaposlovanje, krčenje javnih sredstev in komercializacija programov.

FIA bo sporočila vsem vladam držav, ki sodelujejo v pridruženih procesih za Evropsko unijo, da si harmonizacija zakonodaje predstavlja le kot izboljševanje pogojev za delo gledališč in približevanje najboljšim rešitvam. Ni je pa mogoče razumeti kot krčenje pravic in socialno ogrožanje nosilcev gledališke kulture.

Evropska unija mora pomeniti upanje, ne pa strah ali celo sredstvo za strašenje otrok.

Skoraj ni bilo prispevka ali razprave, kjer ne bi slišali tudi kakega "našega" problema: Portugalci razlagajo o eksekuciji in kastraciji kulture v času diktature; predsednik FIA Thomas Bolme znova in znova razlaga, da je potrebno le nadaljevati začeto pot povezovanja; Argentinci sporočajo, da lahko govorijo o krizi gledališča le tisti, ki gledališča sploh ne razumeje; Francozi o tem, da sodobna tehnološka revolucija gledališče izriva, morala pa bi ga vgraditi, saj potrebujemo neposreden stik z gledalcem, potrebujemo rituale; "šalom", pravi predstavnica Izraela in ugotavlja, da igralec potrebuje zaščito, občutek varnosti, svojo družino; Združena Evropa ne sme pomeniti krčenja pravic, temveč le približevanje boljšim rešitvam, pravimo Slovenci; Rusov je ena sama patetika, Jožnoafričani pa ugotavljajo, da so z Mandelo pričakovali svobodo, dobili pa so le demokracijo; avstralski plesalci ne morejo živeti, če so angažirani letno le deset tednov; na Islandiji v državnem baletu nosečo primabalerino preprosto prestavijo med biljeterje; Nemci s primerjavo pedantno ugotavljajo, da je harmonizacija zakonodaje v Evropski skupnosti nemogoča, saj so med državami tolikšne razlike v filozofiji zaščite in v terminologiji, da bo treba celotno zakonodajo najprej uskladiti v FIA. In celo tisti so me spominjali na domače probleme, ki so pripovedovali le samovšečne anekdote brez sleherne sporočilne vrednosti.

Toda bilo je koristno slišati, videti in pojasnjevati – pa tudi vedeti, da so nam le redki lahko vzor, mi pa mnogim.

In svinčeno težak kovček gledališke, sindikalne in turistične literature se je tudi izkazal za koristno dejanje.

Samo Slovenija je na kongresu pripravila svojo stojnico predstavitvenih gradiv, ki so bila vsa hvaležno razgrabljena.

"Če bi vsi službeno potujoči Slovenci storili to," je dejal Marko, "bi nas bolj poznali in pri nas bi se kar trlo turistov."

V planinskem domu Vinko Pangercič pri Gospodični na Gorjancih so se prejšnji četrtek zbrali zaupniki iz območne organizacije ZSSS za Dolenjsko. "Zdravo jedro" je na kraj dogodka prišlo kar peš, v dokaz, da so res pešačili, so prinesli tudi kapitalnega jurčka in prgišče lisičk. Aktualne naloge organizacije jim je na kratko predstavil sekretar ZSSS Rajko Lesjak. Največ besed je namenil pokojninski zakonodaji, novemu zakonu o delovnih razmerjih in drugim spremembam delovne zakonodaje. Na predlog sekretarja območne organizacije Jožeta Mikliča so udeleženci sprejeli posebno izjavo, s katero so obsojili laži, ki jih je podpredsednik vlade Marjan Podobnik izrekel v konferenci TVS na račun predsednika ZSSS Dušana Semoliča. Od Podobnika so zahtevali, naj se za lažne izjave opraviči. F. K.

Opravičilo, ki to ni!

Mediji so v prejšnji četrtek zvečer prejeli pismo iz kabineta podpredsednika vlade Marjana Podobnika, s katerim se Dušanu Semoliču opravičuje za besede, ki ne odražajo realnih dejstev. V pismu je še pisalo, da podpredsednik vlade ni imel namena Dušana Semoliča diskreditirati in očrniti pred javnostjo. Marjan Podobnik naj ne bi bil vnaprej seznanjen z natančno definicijo vprašanja, zato ni pripravil odgovora in preveril dobrih informacij. Naj dodamo le to, da ga je Rosvita Pesek po našem spominu vprašala le to, kako komentira vložitev 450 podpisov kot začetek pobude za naknadni referendum o zakonu, s katerim so si poslanci uredili izjemno ugodne pogoje za svoje upokojevanje.

Iz besed, spisanih v Podobnikovem kabinetu, je mogoče z gotovostjo sklepati, da je "lažnivemu kljukcu" neresnico o Semoliču, ki je trn v peti strankokracije, podtaknil kdo, ki ga je želel pred javnostjo še bolj onemogočiti. Je bil kdo iz LDS? F. K.

Sindikata Planike vložila kazenske ovadbe

Oba reprezentativna sindikata in svet delavcev Planike ter direktor poslovnega področja so ta terek vložili kazenske ovadbe zoper direktorja in še dve drugi osebi iz Slovenske razvojnega družbe ter upravitelja prisilne poravnave Planike.

Navedene sumijo, da so brez pooblastila podpisali pogodbo o začasnem prenosu upravičenj posameznih delničarjev do udeležbe pri upravljanju Planike. Ovadeni naj bi to storili brez sklepa skupščine delničarjev in nadzornega sveta Planike. Pogodbo o začasnem prenosu upravičenj naj bi tudi antitadirali.

Prijavitelji menijo, da bi morali osumljeni kaznivega dejanja pred podpisom sporne pogodbe sklicati nadzorni svet, ki bi moral imenovati novo upravo. Ta pa bi morala sklicati še skupščino delničarjev, ki je pristojna za sprejem odločitve o prenosu lastninskih upravičenj.

Za komentar o prijavi smo želeli pridobiti mnenje Dušana Valanta, predsednika Sindikata podjetja Planika, vendar po telefonu ni bil dosegljiv. Nedo-segljiv je bil tudi Franc Sladič, bivši stečajni upravitelj, sedaj vodja poslovne zastopanja Planike (upravitelj prisilne poravnave). Po naših informacijah je še pred nekaj dnevi zanj veljalo, da je stečaj vodil zelo v korist zaposlenih. Kaj se je v zadnjih dneh spremenilo, bomo skušali še ugotoviti. F. K.

Industriji v Sloveniji ni priznana vloga in pomen, ki ga je imela v tranzicijskih prizadevanjih države, prav tako pa ne pomen industrijskih dejavnosti v razvoju Slovenije v prihodnje. Ker je Slovenija na važnem razvojnem razpotju, bi bilo treba doseči nacionalni konsenz o prihodnjem razvoju in podpori nosilcem razvoja, to je industrijskim dejavnostim. Treba bi bilo ustvariti družbeno, zakonsko, finančno, socialno okolje, ki bi podpiralo industrijski razvoj. Tako nekako bi bilo mogoče na kratko povzeti referate in razprve na konferenci o stanju in možnostih konkurenčnega razvoja slovenske industrije, ki so jo minuli petek organizirala zbornična združenja industrijskih dejavnosti ter združenje delodajalcev.

Konferenca so organizatorji namenili oblikovalcem in izvajalcem gospodarske politike ter socialnim partnerjem. Te so želeli prepričati, da je industrija najpomembnejši opornik razvoja tudi v prihodnje. Temu prepričanju primerno naj bi se tudi ravnali:

prenizka rast bruto domačega proizvoda. S 3,5-odstotno letno stopnjo rasti se Slovenija ne bo mogla uvrstiti med razvite države. V krog razvitih se je mogoče uvrstiti samo z vlaganjem v nove tehnologije in nove izdelke, torej v znanje. Problem Slovenije pa je,

jena vlaganja v intelektualno infrastrukturo, prevelika vlaganja v socialni mir, v pokojnine, v nezaposlene in hkrati prenizka v razvojne projekte v primerjavi z razvitimi državami.

Samo znanje prinaša prednosti

Dolgotrajno ekonomsko prednost prinese le vrhunsko znanje, je dejal Sočan. Če podjetje zniža cene, pridobi kak mesec konkurenčne prednosti, če da na trg nov izdelek, pridobi do dve leti, če pa je vrhunsko organizirano, če ima vrhunski management, če zna uporabljati v podjetju nakopičeno znanje, pa ima v povprečju do sedem let prednosti pred konkurenco. V Sloveniji je vsega tega kar nekaj, meni Sočan, vprašanje je le, kako je izkoriščeno. Slovenija prehaja v obdobje stabilnosti in tu je

tudi izvažati kapital. Doseči konsenz o nujno potrebnem razvoju med socialnimi partnerji ...

Lojze Sočan je Gospodarski zbornici predlagal, naj si prizadeva za ustanovitev evropskega razvojnega lobija.

Evropski lobi

Vanji vključili denimo 12 vrhunskih, v svetu znanih menedžerjev, nekaj v svetu znanih strokovno razgledanih ljudi iz drugih krogov ter nekaj tujih članov. Lobi naj bi se ukvarjal predvsem s strateškimi razvojnimi usmeritvami Slovenije.

Na iste strune so bili uglašeni tudi drugi govorniki. Denimo **Marko Vraničar**, ki je govoril o znanju in tehnološki opremljenosti, pri tem pa očital državi, da vse od nastanka samostojne države gospodarstvu samo obljublja, stori pa bore malo. Državna politika je naravnana na ohranjanje social-

Delati ceneje, hitreje, bolje

Gospodarska zbornica organizirala konferenco o stanju in možnostih konkurenčnega razvoja slovenske industrije – Delodajalci vidijo glavno oviro v visokih stroških dela

oblast pri kreiranju in izvajanju razvojno naravnane gospodarske politike, sindikati pa z manj zahtevami po zvišanju plač ter opuščanjem groženj s stavkami. Industrija je travnik, na katerem se pasejo vsi, zato ga je treba primerno negovati, je zahteve gospodarstvenikov poetično zaokrožil predsednik Gospodarske zbornice Jožko Čuk.

Organizatorjem konference je ta namera uspela le na pol. Večine povabljenih iz vrst zakonodajne in izvršilne oblasti namreč niti ni bilo na konferenco; od sindikatov pa so bili ustrezno številčno zastopani samo sindikati iz Zveze svobodnih sindikatov. Prišli so predsednik **Dušan Semolič**, sekretar sindikata gradbincev **Jernej Jeršan**, izvršni sekretar **SKEI Oskar Komac** ter vodja pogajalske skupine **SKEI pri pogajanjih o kolektivni pogodbi Bogdan Ivanovič**. Manjkalo pa je tudi precej povabljenih direktorjev, predsednikov uprav ...

Slovenija je na razpotju

Govorcev, samih eminentnih strokovnjakov, se je na konferenci zvrstilo veliko. Uvodničar pa je bil predsednik Gospodarske zbornice **Jožko Čuk**, ki je poudaril, da je Slovenija na razvojnem razpotju. Nanj opozarja predvsem

da vlaga v znanje premajhen, v porabo (tudi v plače) pa prevelik del domačega proizvoda. Še večja težava je premalo politične volje za iskanje pravih rešitev.

Dr. Lojze Sočan je iskal odgovore na vprašanja, kako mora Slovenija na doseženi stopnji razvisti ukrepati, da bi se hitreje razvijala.

Šibke točke Slovenije, in povzročitelji prenizke gospodarske rasti, so po Sočanovem mnenju visoki stroški financiranja, zanemar-

razvojno-tehnološki potencial ključnega pomena. Zaradi tega se dr. Lojze Sočan zavzema za močan tečaj tolarja, za znižanje javne in osebne porabe v prid varčevanja in vlaganja v razvoj, za prusmeritev javnih naročil bolj v znanje kot stavbe. Potrebujemo davčno in pokojninsko reformo, pa tudi višjo, evropsko ceno naftnih derivatov. Pridobljena sredstva bi morali usmeriti v znanje. Privabiti bi morali več neposrednih naložb v opremo in podjetja, pa

nega miru tudi za ceno razvoja in gospodarske rasti.

Bogomil Wiegeler, ki se je lotil tečajne, obrestne politike in dostopnosti kapitala, je državi očital prevelik razkorak v tečajih valut in prevelike stroške financiranja, omenil pa je tudi preveliko naraščanje stroškov dela, ki da zaradi tega zmanjšujejo socialno varnost zaposlenih.

Zvone Novina, ki je govoril o pomenu vlaganja v znanje, je dejal, da je znanje pri nas sicer na ravni znanja v Evropski uniji, se pa vanj vlaga dosti manj sredstev, poleg tega pa tehnični poklici pri nas niso dovolj cenjeni. Zato je na takšne šole vpisanih mnogo manj dijakov in študentov kot na druge.

Ključnega pomena pa je vendarle usposobljenost za delo, pri čemer bi država morala priskočiti na pomoč s spodbudami za podjetja, ki štipendirajo dijake in študente ali ki so prevzela mentorstvo v učnem programu.

Nekaj receptov, kako povečati bruto dodano vrednost, je nanižal **dr. Marko Kos**, pri čemer je opozoril, da je vztrajanje pri zgodbi o uspehu lahko nevarno, ker nas uspava. Pri tem sami ne dohitavamo Evropske unije, države v tranziciji pa nas počasi, a zanesljivo dohitavajo.

Nadaljevanje na naslednji strani

Kaj zviša dodano vrednost

Bruto dodano vrednost lahko dramatično povečajo zvišanje cene (preskok v višji cenovni razred: slovenski izdelki dosegajo v povprečju 85 odstotkov na nemški trg uvoženega blaga, avstrijski pa 146 odstotkov tega povprečja). Pomemben vpliv na dodano vrednost imajo lahko tudi provizije, ki pri podjetjih z najvišjim imidžem ne presegajo deset do petnajst odstotkov, pri nas pa tudi 50 odstotkov cene. Znižanje provizije za dvajset odstotnih točk poveča bruto dodano vrednost za osemdeset odstotkov! Še večji vpliv imajo stroški poddobav ... Toda vsi takšni ukrepi ne presežejo učinka večjih vlaganj v raziskave in razvoj. Izziv prihodnjega stoletja ne bo več visoka kakovost izdelkov, ta je že postala standard, pač pa unikatnost novih izdelkov in inovacije. V Sloveniji je patentov in inovacij bistveno premalo.

Miran Zager iz Centra za mednarodno konkurenčnost je svojo pozornost posvetil že leta 1996 sprejeti vladini strategiji povečevanja konkurenčne sposobnosti gospodarstva in ugotavljal, da je bilo njeno uresničevanje, kolikor ga je bilo, v znamenju izpuščenih priložnosti in neoptimalnih rešitev.

Ali zaposleni vedo, od kod denar za plače?

Drago Bahun iz Gorenja je govoril o stroških dela in se uvodoma vprašal, ali zaposleni vedo, od kod denar za plače. Denar za plače prihaja od ustvarjene dodane vrednosti, torej od prodaje izdelkov, očiščene vseh stroškov za proizvodnjo. Pri tem pa mora nekaj ostati še za davke in prispevke, za amortizacijo in vlaganje v podjetje ter dobiček za lastnike.

Podjetje ni sposobno za uspešno poslovanje v prihodnje in ustvarjanje novih delovnih mest, če ne vlaga petine do četrte dobička v razvoj. To je okvir za določanje višine plač in sploh stroškov dela, ki jih mora upoštevati delodajalec.

Strošek dela in njegov delež v skupnem prihodku postaja po mnenju večine menedžerjev (tako Bahun) eden bistvenih elementov konkurenčnosti tako na ravni podjetja kot z narodnogospodarskega vidika. Njegov delež v ustvarjeni dodani vrednosti zadnja leta narašča, raste hitreje kot dodana vrednost. V delovno intenzivnih panogah je to še posebej zaskrbljujoče, saj so zaradi te-

ga pojava podatki o poslovnem stanju naše industrije tako alarmantni, meni Drago Bahun.

Ob tem pa smo pričre močnim, celo radikalnim zahtevam po večjih plačah tako v gospodarstvu kot negospodarstvu. Višina plač se pogosto primerja z nimalno višino plač v zahodnoevropskih državah, pozablja pa se primerjati z višino dodane vrednosti ter s strukturo stroškov dela in izkoriščenostjo dela v teh državah.

Na primeru neto plače 60.000 tolarjev je Drago Bahun dokazoval, da so vsi stroški dela 2,7-krat večji od nje, presežejo namreč 164.000 tolarjev. Struktura stroškov dela se v dejavnostih, kje imajo največje izgube delovnih mest, zelo neugodno spreminja, je dejal Bahun in dodal, da **delodajalce večinoma napak razumejo. Ti ne želijo zmanjševati doseženih pravic zaposlenih, pač bi jih radi samo uskladili z možnostmi, je zatrdil.**

Previsoki stroški dela

Potem pa je posebej poudaril tri vprašanja, ki bi jim bilo treba posvetiti vso pozornost, saj pomembno vplivajo na stroške dela.

To so **dopusti**, ki v povprečju presegajo 25 delovnih dni. Zakon tudi ne omejuje več najvišje dolžine dopusta, ki je tako lahko daljši od 30 dni. Dodajmo praznike (13 delovnih dni letno) in bolniško (v povprečju 15 dni odsotnosti letno na zaposlenega), pa dobimo 61-odstotno izkoriščenost delovnega časa.

Drugi velik strošek je **plačani odmor za malico**, ki znese 6 odstotkov stroškov dela mesečno, tretji pa **odstotnost z dela zaradi zdravstvenih vzrokov**. V Sloveniji je odsotnost z dela izjemno visoka, znižati pa se je ne da samo z ukrepi v podjetjih, pravi Bahun, pač pa le s sodelovanjem države, sindikatov in vseh drugih dejavnikov. Eden ključnih ukrepov pa bi bila sprememba zakonodaje.

Nazadnje je Bahun omenil vprašanje izhodiščne plače in razmerje do dejansko izplačanih plač. Realne vrednosti izhodiščnih plač so se v zadnjih letih stalno zmanjševale. Rast dejansko izplačanih plač postaja vse bolj rezultat stimulativnih sistemov nagrajevanja in vezave na poslovno uspešnost podjetij. **Bahun je prepričan, da izhodiščna plača izgublja svoj pomen kot komponenta socialnega miru in element pogajanja med delodajalci in sindikati in da jo v tej vlogi zamenjuje minimalna plača.**

Višina stroškov dela je eno ključnih vprašanj konkurenčno-

sti slovenske industrije, je zaključil Drago Bahun. Nadaljnji pritisk na plače ob nespremenjeni strukturi stroškov dela, izkoriščenosti dela ter ob upoštevanju nerealnega položaja izhodiščne plače v plačilnem sistemu pomeni resno nevarnost za obstoj predvsem delovno intenzivnih dejavnosti. Pomeni pa tudi neposredno nevarnost za izgubo delovnih mest.

Deloma zavezniki, deloma nasprotniki

Bogdan Ivanovič, vodja pogačalske skupine za kolektivno pogodbo pri SKEI, je takole komentiral konferenco:

Kot socialni partnerji smo zavezniki, drugače pa smo nasprotne stranke. Kljub temu se moramo na ključnih točkah vedno najti. Gospodarska zbornica in združenje delodajalcev imata glede mnenja, da si predelovalne dejavnosti zaslужijo večji pomen v nacionalnem gospodarstvu in večjo pozornost države, našo popolno podporo. Strinjamo se tudi glede nujnosti zmanjšanja javne porabe.

Drugačnega mnenja pa je bil glede deleža plač v stroških de-

la. Predlagal je, naj bi se družno lotili zakona o davku na plače, da bi ga ukinili do konca leta. Glede izobraževanja je predlagal, naj bi na za usposabljanje zaposlenih za delo na leto imeli na razpolago vsaj 40 ur.

Glede stroškov dela in politike plača pa je Ivanovič dejal, da se zavzema za dolgoročnejšo politiko plač, vezano na naslednja dva elementa: **na usklajevanje plač s 100-odstotno rastjo življenjskih stroškov**, kar je tudi prvi skupni evropski element. Drugi element je **vezanost na realno rast produktivnosti**, ki bi se merila z dohodkom na zaposlenega v preteklem letu. Ta dva elementa bi morala biti ključna. Strinjal pa se je z Bahunom, da je treba **izhodiščne plače nadomestiti z minimalno plačo**.

Konferenco je zaključil predsedujoči **Jože Stanič** z besedami, da je **razmerje med razvojem podjetja in socialno politiko sila krhko in občutljivo in da ga je treba graditi tudi na zaupanju do delodajalcev, ne le na dvomih in zdavnaj preživetih pretnjah s stavkami**.

B. F.

Sindikalna lista

Junij 1999	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo)
	SIT	SIT
Prvi del		
1. Dnevnice		
- cela dnevica (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.693,00
- polovična dnevica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.846,00
- znižana dnevica (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.285,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	66.471,00	53.909,00
4. Prenočišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 1999)		
- po SKPGD (na delovni dan)	537,00	537,00
Drugi del		
1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	53.311,00	45.321,00
- za 20 let	79.967,00	67.981,00
- za 30 let	106.622,00	90.641,00
2. Odpravnina ob upokojitvi	332.350,00	505.467,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD - ob smrti delavca	99.705,00	90.641,00
- ob smrti v ožji družini	49.853,00	
4. Minimalna plača (od 1. 1. 1999)	68.233,00	68.223,00
5. Zajamčena plača	39.082,00	39.082,00
6. Regres za letni dopust		
- najmanj	102.000,00	96.500,00*
- ali največ (70 % povprečne slovenske plače)		102.000,00

* Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).
2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.
3. V negospodarstvu znaša regres po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi (Ur. list RS št. 39/99) za leto 1999 96.500 SIT. Za delavce, katerih mesečna bruto plača za obdobje marec-maj 1999 ne presega 120.000 SIT, znaša regres 102.000 SIT. Do 5. junija se vsem delavcem izplača 85.012 SIT regresa, preostali del pa do 5. januarja prihodnje leto.

Obisk funkcionarjev evropskega sindikata tekstilne industrije

Prejšnji teden sta Sindikat delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije obiskala Willi Arens in Klaus Priegnitz, predsednik in šef za mednarodne odnose evropskega sindikalnega odbora za tekstilno, oblačilno in obutveno industrijo. Gosta sta med drugim obiskala območno organizacijo ZSSS za Ljubljano z okolico. S pogovora s člani republiškega odbora sindikata o ciljih in politiki evropskega sindikata smo za objavo povzeli nekaj misli.

Člani republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije so z zanimanjem poslušali šefe evropskega sindikata.

Za minimalne socialne standarde in pravila tržnega obnašanja

Kot je povedal Willi Arens, vključevanje novih držav v EU ne pomeni, da bo za ljudi takoj ali kmalu povsod enako, le gospodarske možnosti podjetij sedanjih in novih članic naj bi bile izenačene. EU že ima skupno gospodarsko in finančno politiko, socialno politiko šele daje na dnevni red. Sindikati so zato dolžni pripraviti skupno politiko delovne sile in socialnega zavarovanja. Prva naloga so minimalni standardi delovne sile. Tekstilna, oblačilna in obutvena industrija je ena od največjih vej gospodarstva v Evropi, saj daje delo štirim milijonom delavcev, več kot avtomobilska industrija. Skoraj vse

države pa so to industrijo pripravljene žrtvovati v korist ohranitve drugih industrijskih vej.

Povprečne plače tekstilcev in usnjarjev so pod povprečjem gospodarstva in se še zmanjšujejo. Zaradi tega bo treba določiti minimalno plačo, pod katero naj ne bi nihče delal. Proizvodnja se seli v države s cenejšo delovno silo. Najprej so selili tudi v Slovenijo, kasneje na Hrvaško, še kasneje v Makedonijo, zdaj razmišljajo o Ukrajini. Največ tekstila pa pride iz Kitajske, kjer največ naredijo zaporniki na prisilnem delu, menda jih tako dela več kot 2.000.000.

Število delovnih mest tekstilcev v Nemči-

ji se je od leta 1990 zmanjšalo s 700.000 na le 200.000. Zaradi zmanjševanja števila zaposlenih se je samostojni sindikat tekstilne industrije priključil sindikatu kovinarjev (IGM), ima le dvajsetino njegovega članstva. Tekstilci v drugih državah se priključujejo drugim sindikatom. Evropski sindikat bo na bližnjem kongresu moral glede združevanja sprejeti skupne usmeritve.

So pa plače v državah EU različne. Oblačilci v Nemčiji prejmejo povprečno po 2000 do 2500 mark, v Veliki Britaniji pa 30 odstotkov manj. Portugalci pa za takšno delo lahko prejmejo največ po 100 mark. V Sloveniji in na Češkem lahko delavec v oblačilni industriji zasluži 600 do 700 mark, v Makedoniji in Bolgariji po 150, v Ukrajini pa le 100 mark.

Prednost kapitalistov z Zahoda je tudi v tem, da jim v tekstilno industrijo v Vzhodni Evropi ni treba vlagati v objekte, saj je veliko hal praznih.

Možnosti slovenskih tekstilcev so po Arensovih besedah zlasti v sledenju modnih trendov. Le tako se lahko branijo konkurence držav s cenejšo delovno silo. Politika ne sme postavljati ovir za strokovnjake, ki morajo vedeti, kaj trg v EU potrebuje, in kako je kaj mogoče izdelati.

Velike obratovalnice nimajo dobrih možnosti. Najboljše gre tekstilni industriji iz Italije, ki ima zlasti majhne obratovalnice, ki se med seboj povezujejo. Povezovati bi se morale tudi naše tovarne.

Po besedah Klause Priegnitzja bi industrialci proizvodnjo najraje organizirali na ladji, saj tam ne bi plačevali nobenih davkov, tudi stroški delovne sile bi bili minimalni. Seda-

Za spomin na Slovenijo je Erika Kerčmar Williju Arensu in Klausu Priegnitzu izročila skrinjici.

Na povabilo Avstrijsko-francoskega centra za gospodarsko zблиževanje v Evropi je bil v začetku junija na Dunaju seminar z naslovom Socialna dimenzija širitve Evropske unije.

Udeležili so se ga predstavniki vlad in socialnih partnerjev iz držav, ki so se uvrstile med prve kandidatke za polno članstvo v Evropski uniji: Češke, Slovaške, Madžarske, Romunije, Poljske in Slovenije. Kot smo slišali, je naše severne sosedice kar precej strah prostega pretoka delovne sile, saj se bojijo, da bodo delovna mesta, ki jih zdaj zasedajo njihovi ljudje, zasedli cenejši tujci. So pa Avstrijci ponosni na izjemno razvite socialnoprtnerske odnose, skladno s katerimi so bili njihovi sindikati kar dve desetletji vključeni v priprave za vključitev v EU.

Nadaljevanje s prejšnje strani

nji mednarodni trgovinski sporazumi urejajo marsikaj, sociale pa ne. Minimalni standardi delovne sile bi morali veljati povsod. Trg bi moral izločiti proizvajalce, za katere delajo otroci (Indija, Pakistan) ali zaporniki (Kitajska). Tudi za trg bi morali uvesti pravila in sodnike.

Trg naj bi bil zaprt tudi za proizvajalce, ki v svojih obratovalnicah ne bi dovoljevali včlanjevanja delavcev v sindikate in svobodnih tarifnih pogajanj.

Minimalne standarde so v Nemčiji in Italiji že razvili. Prav bi bilo, da bi ti standardi veljali povsod.

Da bi bilo v podjetjih več sociale, bi bilo treba v vseh večjih podjetjih ustanoviti svete delavcev, ki so edini predstavnik delojemalcev. Evropski sveti delavcev so že obvezni v vseh podjetjih s prek 1000 zaposlenimi. Svet delavcev in sindikat pa morata seveda delovati enotno. Zato so

Z mednarodnega seminarja Socialna dimenzija širitve Evropske unije

Avstrijci za postopno uvajanje svobodnega trga delovne sile

Seminar je bil namenjen, tako kot vedno, medsebojnemu spoznavanju med predstavniki držav članic in držav kandidatk za polnopravno članstvo v Evropski uniji. Tokratne teme so bile socialni dialog, delovno pravo, stanje zaposlenosti in brezposelnosti ter s tem povezani letni nacionalni programi aktivne politike zaposlovanja. Teme torej, ki so še kako pomembne pri odločanju o dinamiki širitve Evropske unije.

Gostitelji so vedno znova poudarjali evropski socialni model, ki je bistven za strukturo Evropske unije. Institucionalne vključenosti socialnih partnerjev v organe in postopke sprejemanja odločitev na vseh ravneh, tudi na ravni Evropske unije, namreč ni nikjer drugje na svetu. **Socialni dialog** med sindikati in delodajalskimi organizacijami ter vladami je temelj evropskega socialnega modela. Avstrijske in francoske gostiteljice je zato najbolj zanimalo, ali se je v državah kandidatkah socialni dialog uve-

ljavil na podoben način kot v petnajstih državah članicah. Odkrito so poudarili, da države kandidatke, kjer socialnega dialoga v podjetjih, regijah, dejavnostih in na nacionalni ravni ni, ne morejo računati na članstvo v Evropski uniji. Vse države kandidatke so poročale o socialnem dialogu. Zaokus Francozov in Avstrijecev pa so pri tem prevečkrat omenjale tripartitno dogovarjanje, v katerem sodeluje tudi vlada. **Zlasti Francozi menijo, da se prava vrednost socialnih partnerjev kaže v njihovi avtonomnosti in sposobnosti stvari urediti brez blagoslova vlade.**

Seminar je pokazal razlike med francoskim in avstrijskim pristopom k širitvi Evropske unije na vzhod. Avstrijci imajo bistveno več pomislekov kot Francozi. Avstrijski sindikalisti so tako kot predstavniki avstrijske vlade opozarjali na možne negativne posledice za avstrijski trg delovne sile, če bi pri njih prekmalu prišlo do svobodnega zaposlovanja delavcev iz držav kandidatk. Najmanj, kar zahtevajo, je postopnost uveljavljanja štirih svobod, ki so povezane s polnopravnim članstvom v Evropski uniji: svoboda prehajanja kapitala, blaga, dela in storitev čez mejo. Menijo, da bi bilo potrebno še dolgo omejevati zlasti svobodo prehajanja delavcev in storitev. Skrbijo jih namreč izjemna razlika v višini plač in kupni moči med Avstrijo in njenimi sosedami kandidatkami. Ravno prostorska bližina in možnost dnevne migracije čez mejo naj bi bila nevarna za skokovito naraščanje avstrijske brezposelnosti zaradi konkurence delavcev, ki bi se želeli zaposliti v Avstriji. Kot je povedal sekretar avstrijske sindikalne zveze, ocenjujejo, da bi se letno v Avstriji, če bi bile odpravljene vse administrativne ovire, želelo zaposliti 47.000 delavcev iz teh držav. V desetih letih bi to pomenilo desetino vseh delavcev v Avstriji.

Francozi niso verjeli takim napovedim. Navajali so svoje izkušnje iz časa širitve Evropske

unije na jug. Po odpravi administrativnih ovir za iskalce zaposlitev ni prišlo do množičnih selitev s trebuhom za kruhom z nerazvitih območij južne Italije, Portugalske in Španije. Na odločitev ljudi, da ostanejo doma, namreč vpliva tudi dejstvo, da priključitvi k Evropski uniji praviloma sledi gospodarski razvoj in s tem boljše perspektive za zaslužek doma.

Kljub temu so Avstrijci napovedali, da bodo poleg gospodarskih zahtevali naslednje **socialne kriterije** za ocenitev, kdaj bodo države kandidatke izpolnile pogoje za polno članstvo v Evropski uniji: socialni dialog (s tem kriterijem se strinjajo tudi Francozi), plače, ki bodo po kupni moči bolj primerljive z avstrijskimi, boljše menjalniško razmerje med šilingom in valutami držav kandidatk, socialne pravice v državah kandidatkah se ne smejo zniževati (saj je to znak, da niso sposobne enakopravno tekmovali s članicami EU), stopnja brezposelnosti mora biti enaka avstrijski (4 do 5 odstotkov), podoben delovni čas, podobni prispevki za socialno zavarovanje (zlasti na področju varnosti in zdravja pri delu) itd.

Za konec naj povzamemo tudi informacije o tem, kako so bili v Avstriji **socialni partnerji vključeni v pogajanja** svoje države o pogojih za priključitev k Evropski uniji. Predstavniki avstrijske sindikalne zveze so pojasnili, da so bili kar dve desetletji vključeni v organe, ki so se pogajali, in tako zagotovili, da ob priključitvi težave, ki so se nujno pokazale v položaju delavcev, niso postale politični problem. Na to svojo vlogo so zelo ponosni. Tudi predstavniki delodajalcev so poudarjali, da so bili prav socialni partnerji tisti, ki so v Avstriji kazali najmanj pomislekov do priključitve njihove države k Evropski uniji. Nasprotno - zahtevali so jo. **Ne nazadnje so ponosno povedali, da so institucije socialnih partnerjev tiste, ki v Avstriji uživajo največ ugleda.**

Lučka Böhm

F. K.

V minulem tednu je na kratek obisk k Zvezi svobodnih sindikatov prišel Walter Ueberbach, delavski ataše na nemški ambasadi na Dunaju. Z vodstvom ZSSS je izmenjal informacije o tendencah v razvoju socialne politike in politike zaposlovanja v Evropi in o dogajanjih na tem področju v času nemškega predsedovanja Evropski uniji. Predsednik ZSSS Dušan Semolič pa ga je obvestil o aktivnostih Zveze svobodnih sindikatov v zadnjem času.

Walter Ueberbach je spregovoril o političnih spremembah v evropskih državah, članicah Evropske unije, in o vplivu sprememb na socialno in zaposlitveno politiko v Uniji.

Naslednja tema je bila predsedovanje Nemčije Evropski uniji, ki ga je morala nemška vlada prevzeti že dva meseca potem, ko je prišla na oblast.

Mislím, da bo izguba socialdemokratov na volitvah za evropski parlament vplivala na natančno politiko v Nemčiji, je dejal Ueberbach. Prišlo bo do boja med levim krilom socialdemokratov in reformisti. Ti se zavzemajo za novo evropsko socialno politiko, in to ne o reformah socialne države, ampak o oblikovanju nove socialne politike. To je več kot reforma, to pomeni, da boš dosedanjo zgradbo podrl. Govorijo o večji lastni odgovornosti ljudi za zaposlitev in da naj bi se država umaknila s tega področja. S tem se opušča precej tako imenovanih socialnodemokratskih področij.

Sodelovanje sindikatov z vlado bo zato postalo težavnejše. Nekaj upanja na izboljšanje ponuja "Zveza za delo", pobuda, s katero naj bi v Nemčiji zmanjšali brezposelnost. Prek nje naj bi prišlo do kontakta med sindikati in delodajalci, iskali naj bi skupne rešitve tega velikega problema. Ustanovljeno je bilo osem delovnih skupin, ki pa napredujejo počasi, brez vidnejših rezultatov. Če ne bo bistvenih premikov, bo ta iniciativa zamrla, čeprav kancler Schröder meni, da je pomembna, ker naj bi bila najpomembnejši vzvod za zmanjšanje brezposelnosti.

Sindikati bodo imeli več težav pri odnosih z vlado in tudi z vladajočo stranko socialnih demokratov.

Ueberbach je omenil še kongres IG Metall septembra letos. Ta sindikat je domena levega krila socialnodemokratske stranke in Ueberbach meni, da se bo na kongresu že videlo, koliko kancler Schröder uspeva s svojo novo politiko. Misli, da bo imel pri tem krilu stranke precejšnje težave.

Dušan Semolič je dejal, da so v ZSSS skrbno spremljali projekt Zveze za delo in upali, da bi iz njega lahko kaj uporabili v Sloveniji. Če bo propadel, bo to objektivno prizadelo tudi Slovenijo. Vsaka država je sicer samostojna in vsak sindikat išče svoje rešitve. Toda če bi uspeli v Nemčiji, bi bila to spodbuda tudi za druge. Stiskam pesti za uspeh te zamisli, čeprav sem tudi v dvomih, ker še ni rezultatov, je dodal Semolič.

Po Semoličevem mnenju je ključno vprašanje Evrope, kaj storiti, da bi delo obdržali tisti, ki ga imajo, in kaj storiti, da bi ga brezposelni dobili. Zdaj v Evropi ni več izgovo-

Evropska dilema: kako do večje zaposlenosti

Walter Ueberbach, delavski ataše na nemški ambasadi na Dunaju, na obisku pri vodstvu ZSSS

ju, pri čemer je najbolj poudaril akcijo zoper poslanske privilegije pri upokojevanju ter o dogovarjanju med vlado, delodajalci in sindikati.

Na koncu obiska je Walter Ueberbach dodal še nekaj informacij o za sindikate najpomembnejših dogodkih med nemškim predsedovanjem Evropski uniji.

Predsedovanje je imelo v okviru teme "Za socialno in močno EU" tri težišča. Prvo je bilo ustvariti evropski pakt za zaposlovanje, drugo uvedba minimalnih socialnih evropskih standardov in tretje zahteva ministrov za delo in socialne zadeve, da so udeleženi pri reformiranju strukturnih fondov Evropske unije ob njeni razširitvi.

Ekonomski in socialna politika naj bi imeli enako težo. To je v bistvu stara nemška zahteva. V okviru evropskega pakta o zaposlovanju naj se vnese več obvezujočega, več je treba narediti za mlade brezposelne in dolgotrajno brezposelne ljudi. Izenačili naj bi pravice žensk z moškimi pri iskanju zaposlitve. Strnili in koordinirali naj bi politiko plač, davčno in socialno politiko. Plačna politika ostaja v domeni socialnih partnerjev in te je treba vključiti v evropski pakt zaposlovanja. Z reformo stalnega odbora za zaposlovanje naj bi socialni partnerji dobili večjo vlogo.

Govorili so tudi o boljšem sodelovanju članic Evropske unije pri preprečevanju ilegalnega zaposlovanja in o pretoku socialnih podpor preko državnih meja. V zvezi z Agendo 2000 pa so bila tri srečanja ministrov za socialne zadeve. Na prvem srečanju so uskladili določena skupna stališča, na drugem, na katero so bili povabljeni tudi njihovi kolegi iz pridruženih članic, so sklenili, naj bi v program Phare vključili še peti cilj: spodbujanje socialne politike. Če bo socialna politika postala obvezujoča v Pharovem programu, bo iz tega naslova lažje dobiti sredstva za socialne programe, za sindikate ...

Tretje srečanje je bilo tik pred vrhom Evropske unije v Kölnu letos. Sklenjen je bil pakt o zaposlovanju. Ni pa uspel dogovor o evropski delniški družbi, tokrat zaradi španskega veta. O evropski delniški družbi kot temelju socialnih standardov in soodločanja tečejo v Evropski uniji debate več kot 20 let.

Prva prioriteta politike zaposlovanja ostaja večje zaposlovanje, kar je razvidno tudi iz Evropskega pakta o zaposlovanju, je strnil svoje pripovedovanje Walter Ueberbach. Sindikati bodo v prihodnje pri teh temah lahko bolj tvorno sodelovali, za kar je zaslužna tudi evropska zveza sindikatov ETUC.

Dušan Semolič se je gostu zahvalil za informacije, ki so Zvezi svobodnih sindikatov dragocene, saj pripravlja projekt za vključevanje sindikatov v politiko zaposlovanja.

B. R.

ra, da so na oblasti desne sile, ker so v glavnem na oblasti socialni demokrati, to je levičar. Če zdaj ne bo rezultata, ni jasno, kdaj bo.

Ker ga ni, je dejal predsednik ZSSS, postaja v Evropi vse bolj agresivna liberalna struja. Ta tudi v Sloveniji ob angleški in nizozemski zelo agresivno ponuja še ameriško socialno in zaposlovalno politiko kot model, ki zagotavlja nizko stopnjo brezposelnosti. Cena pa je liberalna delovnopravna zakonodaja.

Mi smo v skrbeh zaradi dogodkov v Nemčiji, ker kot rečeno, rešitve, dobre in slabe, pljuskajo tudi v slovenski prostor. Zato stiskam pesti, da bi v Nemčiji ta projekt uspel, je zaključil Semolič.

Ueberbach se je strinjal, da problem brezposelnosti ni pomemben samo za Nemčijo. Dodal pa je, da bodo tudi sindikati morali ubirati nove poti. Pomembno je predvsem, da bodo doseženi rezultati. V Nemčiji vidimo, je dejal, da je treba na eni strani varčevati, na drugi pa nekatere stvari spreminjati, pri čemer bo zelo pomembna reforma davčne zakonodaje, ki naj bi bila predstavljena v kratkem.

Pri napovedanih spremembah socialne in zaposlitvene politike bo treba upoštevati več kriterijev, kot na primer mastrichtske konvergenčne kriterije, stabilnost evra, davčno pravičnost za vse ter zmanjševanje brezposelnosti.

Semolič je ob tem izrazil bojazen, da bodo izpolnjeni vsi kriteriji razen zadnjega. To je tudi slovenski problem; kaže namreč, da je tako naša država kot Evropa zelo občutljiva na mastrichtske kriterije, za brezposelnost pa ne, saj se ta že leta ne zmanjšuje. V Zvezi svobodnih sindikatov, je poudaril Semolič, bi radi videli, da bi se tudi kriterij zmanjševanja brezposelnosti enakovredno vključil med kriterije za vključitev v Evropsko unijo.

Ueberbach se je strinjal z mnenjem predsednika ZSSS, dodal pa je, da nizozemske in danske reforme niso optimalna rešitev brezposelnosti. V resnici imajo tudi v teh dveh državah težave, saj je veliko ljudi zaposlenih le po nekaj ur ali samo honorarno. Zato bodo ti ljudje na starost imeli socialne težave, saj marsikateri ne bo imel pravice do pokojnine. Menil je tudi, da ameriški model ni prava rešitev za evropsko nezaposlenost.

Dušan Semolič je gosta obvestil še o dejavnosti svobodnih sindikatov v zadnjem obdobju.

S predsednikom in z zaupnico sindikata Almire smo se pogovarjali o položaju zaposlenih, ki so za sanacijo dali kar precejšen delež. Njihov najhujši problem so zelo nizke plače in prerazporejanje delovnega časa. Sindikat skuša probleme reševati, vendar se zdaj zatika pri vodstvu – vse kaže, da bo kmalu prišlo do nove zamenjave.

Po besedah naših sogovornikov je sedaj v Almiri še 300 zaposlenih, natančnega števila nam nista znala povedati, saj so prav prejšnji teden, ko smo se pogovarjali, poklicali nazaj na delo nekaj trajno presežnih delavcev.

Almira se iz finančnih težav rešuje s prisilno poravnavo. Za njen uspeh so prav delavci prispevali, saj so se odpovedali okroglim trem milijonom mark, polovici zneska prisilne poravnave. V to zahtevno finančno operacijo, s katero želijo ohraniti podjetje in svoja delovna mesta, so vložili terjatve iz naslova premalo izplačanih plač v zadnjih sedmih letih. S tem se je lastninska sestava Almire precej spremenila – zaposleni in bivši delavci so skupaj postali največji delničar, saj imajo v rokah 44 odstotkov delnic. Čeprav je lastninska sestava spremenjena, je nadzorni svet sestavljen še po starem, tako da mali delničarji na njegovo delo nimajo nobenega vpliva. Sindikat si ob pomoči Gregorja Mikliča, izvršnega sekretarja predsedstva ZSSS, prizadeva za uskladitev sestave nadzornega sveta z novo lastninsko sestavo. V delničarski sporazum bodo skušali vključiti čimveč pravic malih delničarjev.

Kot pravita Žilih in Kranjčičeva, so presežne delavce v Almiri določali že večkrat. Tisti, ki so odšli v zadnjem paketu pred prisilno poravnavo, naj bi odpravnine prejeli v obrokih, izplačanih v petih letih. Pri tem so precejšnji zastanki. Razporejeni v zadnji paket 28 presežnih delavcev, sprejet je bil po prisilni poravnavi, še niso prejeli ničesar. Prav te dni pravica območne organizacije ZSSS za Gorenjsko vlaga tožbo za njihove odpravnine.

Plače so tudi sedaj večji problem, saj so zaposleni v prvih petih tarifnih razredih plačani za okroglih 20 odstotkov slabše, kot določa podjetniška kolektivna

Pogovor s Francem Žilihom in Dušanko Kranjčič, predsednikom in zaupnico sindikata Almire

Podjetje se rešuje zlasti na plečih delavk in delavcev

pogodba. Zaposleni v šestem in višjih razredih pa so za toliko nad ravni, določeno s to kolektivno pogodbo. Zaposlene moti tudi izjemno visoka plača direktorice (sedem povprečnih plač v Sloveniji), skoraj enako visoko plačo ima prokurist, ki v podjetje prihaja le dva dni v tednu.

Več zaposlenih zaradi tega prejema plačo, obračunano po zakonu o minimalni plači. Povprečna plača razvrščenih v tretji tarifni razred, v tem razredu je največ zaposlenih, je 60.000 tolarjev bruto. Na izplačilo je praviloma treba počakati do konca meseca. Iz naslova letošnjega regresa za letni dopust so zaposleni prejeli le 30.000 tolarjev v bonih trgovskega podjetja Murka.

Zaposleni so ogorčeni, ker kolektivne pogodbe vodstvo podjetja ne krši le pri plačah, ampak tudi pri več drugih zadevah, pravita Žilic in Kranjčičeva. Najhujši problem je razporejanje delovnega časa. V sezoni, v Almiri je to zlasti obdobje junij–avgust, delajo več prostih sobot, pogosto tudi nadure. Za te presežne ure imajo za-

Delo v likalnici zanesljivo ne vpliva ugodno na zdravje delavk.

posleni možnost izkoristiti proste dni v nesezoni. Vendar je vsega tega skupaj veliko preveč. Posamezni delavci imajo neizkoriščen dopust še izpred treh let. V stiski so zlasti posamezniki, ki imajo tudi 350 presežnih ur, saj sploh ne vedo, kdaj jih bodo lahko izkoristili. Če prisilna poravnava ne bo uspešna, jim vse to lahko propa-

de. Presežnih ur, objektivno gre za nadure, za katere bi delodajalec po kolektivni pogodbi moral plačevati tudi dodatke, pa vodstvo noče plačevati. Tudi dnevnic praviloma ne plačuje. Če pa kdo dnevnic dobi, mu vodstvo ne prizna pravice do dodatnih ur.

Sogovornika opozarjata tudi na preslabo urejene pogoje za delo. Inšpekcije za varstvo pri delu v Almiro že dolgo ni bilo.

Na naše vprašanje, kaj v Almiri delajo in za koga, sta sogovornika povedala: "Kar 90 odstotkov je lon poslov, daleč največ za Nemčijo, pod svojo blagovno znamko naredimo največ 10 odstotkov izdelkov. Pri lon poslih je pokrita le cena dela delavcev v proizvodnji. Almira pa ima kar 33 odstotkov delavcev v režiji. Pri lon poslih stroški torej niso pokriti."

Le pletilnica dela vseskozi v dveh izmenah, drugi le dopolne. Nočnega dela pri nas ni. Pogoji za delo niso dobri, saj je hrup kar velik, tudi razsvetljava ni najboljša. Klimatska naprava v zgornji dvorani v poletni vročini ne zadostja. Čeprav v Almiri kadilnice ni, delavci vseeno kadijo. Ker v proizvodnih prostorih ne smejo, delajo to po hodnikih."

Na vprašanje, kako je organiziran sindikat, sta odgovorila: "V Almiri deluje le en sindikat – Sindikat delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije, vanj je povezanih 240

Disciplinski postopek proti sindikalni zaupnici

Direktorica Breda Bregar je konec prejšnjega meseca zoper delavko Ireno Žagar začela disciplinski postopek. V svoj predlog disciplinski komisiji je zapisala, da je omenjena delavka 22. maja neopravičeno izostala z dela. Na ta dan, bila je sobota, je za vse delavce veljala delovna obveznost. Delavka naj bi s tem, da izostanka ni na predpisan način opravičila, storila lažjo kršitev delovnih obveznosti.

Ker je uprava predlog poslala sindikatu, da o njem da svoje mnenje, ji je Franci Žilih 7. junija odgovoril takole: "Irena Žagar je sindikalna zaupnica in ima zaradi tega imuniteto. Povrh je delavki priznana invalidnost in zaradi tega dela s skrajšanim delovnim časom. Ko se delovni čas prerazporeja, prihaja do tega, da morajo delavke delati tudi v podaljšanem delovnem času. Zaradi tega k predlogu za disciplinski postopek sindikat ne daje pozitivnega mnenja. Če uprava pri predlogu kljub temu vztraja, ji sindikat predlaga, naj se disciplinska obravnava opravi šele po pridobitvi strokovnega mnenja ZPIZ."

Za to strokovno mnenje je Milena Sitar že zaprosila Mirana Kalčiča iz ZPIZ. Iz njenega dopisa povzemamo: Prerazporejanje delovnega časa v predelovalni industriji je kar pogosto. Zaradi tega prihaja pri delovnih invalidih 2. stopnje do problema, ker ne morejo izkoristiti pravice, da bi delali le skrajšani delovni čas. Milena Sitar je zaradi tega Kalčiču postavila tri vprašanja:

Ali sme delodajalec od invalida 2. stopnje, s priznano pravico do dela s skrajšanim delovnim časom, zahtevati delo v podaljšanem času? Ali sme takega invalida prerazporediti na delo v soboto, čeprav že v petih delovnih dneh doseže tedensko kvoto 20 delovnih ur? Ali je skrajšani delovni čas, štiri ure dnevno, omejen le na dneve ali tudi na teden?

Kot nam je povedala Milena Sitar, na odgovor še čaka.

Merinka Matair je morala v stečaj

delavcev. V ta sindikat so se vrnili tudi posamezniki, ki so pred leti prestopili v konkurenčno Neodvisnost, ta je zaradi kadrovskih problemov prenehala delovati. Ker veliko delavcev živi v precejšnji revščini, jim sindikat pomaga na različne načine. Denar dobijo le tisti, ki oddajo prošnjo. Za letošnje novo leto smo vsem zaposlenim dali po 2000 tolarjev. Za materinski dan so delavke dobile rožico. Sindikat sofinancira tudi več oblik rekreacije, kegljanje, izlete, fitnes, družabne igre ..."

Na naše vprašanje, kakšni so odnosi z vodstvom podjetja, sta odgovorila: Za štiri sindikalne zapupnike je vse urejeno. Le v zadnjih tednih ne moremo priti do direktorice Brede Bregar. Ta je na sedanji položaj prišla pred 18 meseci, ko sta sindikat in svet delavcev zahtevala zamenjavo bivšega direktorja. Nadzorni svet je takrat takoj ustregel naši zahtevi. Sanacija je pod njenim vodstvom sicer potekala, vendar se v Almiri od lani ni nič spremenilo na boljše. Slaba je zlasti organizacija dela, ki jo je direktorica začela spreminjati, vendar začeta ni dokončala. Govori se, da prihaja nov direktor, tudi ime smo že slišali. Sedanja direktorica pa naj bi prevzela posle tehničnega direktorja. Prav sedanja direktorica pa je ob prihodu na položaj, te posle ukinila. Je torej že takrat vedela, kaj je njen cilj?"

Franček Kavčič

Okrožno sodišče v Mariboru je prejšnji teden uvedlo stečajni postopek za podjetje Merinka Matair. Za stečajnega upravitelja je imenovan Dušan Marin, ki je že izjavil, da podjetje v stečaju ne bo nadaljevalo proizvodnje, saj podatki o dosežanju poslovanju ne zagotavljajo, da bi lahko z izkupičkom krilo stroške proizvodnje, vključno s plačili. Tako bo moralo v odprto brezposelnost 91 delavk in delavcev podjetja. Nekatere od teh bodo lahko za določen čas zaposlili v drugih hčerinskih podjetjih Merinke, večina pa jih bo verjetno dalj časa ostala brezposelnih, saj so zaposlitvene možnosti za tekstilne delavke in delavce v Podravju minimalne.

Podjetje delavkam in delavcem dolguje še plačo in pol. Delavke in delavci bodo to kot vsi drugi upniki prijavi kot terjatev do stečajne mase. Po naroku za preizkus terjatev bo stečajni upravitelj izplačal prednostne terjatve, med katere sodijo tudi plače. Delavke se imajo pravico obrniti tudi na Jamstveni sklad.

"Sindikalisti smo bili letos konec maja, ko je začel veljati zakon o minimalni plači, veseli, saj zakon predvideva stroge kazni za pravne osebe, odgovorne osebe in direktorje podjetij, ki delavcem ne izplačajo vsaj minimalne plače. Primer Merinke Matair pa nam je že pokazal, da je tudi ta zakon pomanjkljiv. De-

lavke in delavci so ostali brez plač, pravne osebe pa ni več mogoče kaznovati, ker je zaradi uvedbe stečajnega postopka preprosto ni več. Če bi terjali odgovornost pravne osebe za nazaj, bi samo zmanjšali stečajno maso, ki je za poplačilo vseh delavskih terjatev tako in tako premajhna," pravi sekretarka območnega odbora sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju Branka Jurak.

Konec minulega tedna se je pred vrati Merinke, ki je mati propadlega podjetja, zbralo 50 delavk Merinke Matair. Delavke so želele, naj jih vodstvo Merinke informira o nastalem položaju. Želeli so tudi vpogled v dokumentacijo, po kateri je sodišče uvedlo stečajni postopek. Delavke Merinke Matair so namreč zelo neobveščene, bojijo se tudi, da so del poslov njihovega podjetja že prevzele druge hčerinske družbe Merinke.

Vodstvo podjetja se z delavkami sprva ni bilo pripravljeno pogovarjati. Ko so delavke zaprosile za pogovor mariborskega župana Borisa Soviča, ki jih je sprejel takoj, pa sta se z njimi pogovarjala podpredsednik nadzornega sveta Janko Repič in zastopnik delničarjev Marjam Gomze. Delavke so terjale dokumentacijo o stečaju, to naj bi prejele v tem tednu.

Pri mariborskem županu pa so delavke podjetja Merinka Matair izvedele, da parlament pred časom ni

sprejel zakona, ki bi perspektivna podjetja razbremenil starih dolgov. "Za sprejem takšnega zakona sta v parlamentu zmanjkala samo dva glasova," je povedal Sovič. Dejal je tudi, da je tekstilna industrija v vsej Sloveniji, še zlasti pa v Mariboru v hudi krizi, o čemer bo obvestil tudi pristojne v slovenski vladi, Mestna občina Maribor pa se s prizadetimi podjetji dogovarja tudi o vsaj delni oprostitvi plačila nadomestil za stavbna zemljišča.

Delavk in delavcev, ki so v stečajnem postopku upravičeni do prijave terjatev, je veliko več kot 91, saj je v zadnjih letih v Merinki Matair za določen čas delalo zelo veliko delavcev. Delavke in delavci so prejeli plače in regres za letni dopust pod ravnijo, določeno v kolektivni pogodbi, težave so imeli tudi pri izrabi letnega dopusta. Zaradi tega so številni delavci ob pomoči sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v preteklosti na delovnem sodišču vložili tožbo zaradi premalo izplačanih plač, regresa in izrabe letnega dopusta. Podjetje je na nepravilnosti in na nespoštovanje delavskih pravic opozorila tudi državna pravobranilka Republike Slovenije Anica Popovič. Ker podjetje opozoril ni upoštevalo, je Popovičeva proti odgovorni osebi vložila kazensko ovadbo zaradi suma zavestnega kršenja delavskih pravic, kar sodi po našem kazenskem zakoniku med kazniva dejanja.

"V stečajnem postopku bo naš sindikat ob pomoči službe pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS v Podravju zastopal 116 članic in članov, ki so delali v Merinki Matair, seveda če nas bodo za to pooblastili. Zato pozivam vse naše članice in člane, ki imajo terjatev do podjetja Merinka Matair v stečaju, naj se oglasijo na območnem odboru našega sindikata," pravi Branka Jurak. "Prav tako pa moram povedati, da naš sindikat ne bo pozabil na tožbe, ki so jih delavci ob naši pomoči na sodišču že vložili, ter na kazensko ovadbo, ki jo je proti odgovorni osebi podala družbena pravobranilka Republike Slovenije. Čeprav podjetje Merinka Matair ni več, bomo vztrajali, da se stvari razčistijo do konca ter da tisti, ki so delavcem kršili njihove temeljne pravice, tudi odgovarjajo. Posamezniki so govorili, da s tem, ko delavcem kršijo pravice, skrbijo za ohranjanje delovnih mest. Dejstva pa so popolnoma drugačna. Delavce so opeharili, delovnih mest pa prav tako ni več!"

T. K.

T. K.

V stečaj tudi 600 delavcev MTT-Tovarne tkanin Melje

Okrožno sodišče v Mariboru je te dni uvedlo stečajni postopek za podjetje MTT-Tovarna tkanin Melje, v katerem je bilo še 600 zaposlenih. "Stečaj MTT-Tovarne tkanin Melje je bil pričakovani, saj je agonija podjetja trajala že zelo dolgo," pravi sekretarka območnega odbora sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije v Podravju Branka Jurak. "Razlogi za stečaj imajo korenine že daleč nazaj, svoje pa je k stečaju prispevala tudi Slovenska razvojna družba, ki kot lastnica ni ukrenila vsega, da bi podjetje pravočasno našlo tujega strateškega partnerja. Prav tako kot lastnica ni uvedlo učinkovitega nadzora nad delovanjem uprav."

Po besedah Jurakove je bila nova uprava podjetja, ki je za krmilo podjetja poprijela februarja, delavcem bolj naklonjena kot prejšnja, ki je morala podjetje zapustiti, ker je preveč poskrbel za zase, do delavcev pa je imela mačehovski odnos. Nova uprava je med drugim delavcem izplačala lanski regres in del regresa za letos. Kakor opozarjajo sindikalisti,

je to verjetno tudi posledica odločnega delovanja sindikatov v podjetju in na območju.

Sicer pa bo po besedah Jurakove sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije ob pomoči območne organizacije ZSSS zastopal v stečajnem postopku preko 2000 delavcev, ki so v zadnjih petih letih delali v tem podjetju. MTT-Tovarna tkanin Melje dolguje nekaterim delavcem celo še denar iz postopka prisilne poravnave, ki je bil sklenjen pred petimi leti.

Uprava in člani nadzornega sveta MTT-Tovarne tkanin Melje ocenjujejo, da bi lahko v podjetju v stečaju rešili zdravo jedro in ohranili okoli 350 delovnih mest. Ali bo enakega mnenja tudi stečajna upraviteljica Majda Jaki, pa se bo pokazalo že v naslednjih tednih. Vsekakor bi to ublažilo socialno stisko številnih tekstilnih delavcev, ki imajo v Mariboru in podravski regiji zelo malo možnosti za zaposlitev.

Delavci in uprava Term Maribor se borijo za pošteno privatizacijo

Ali bodo delavci Term Maribor, najuspešnejšega podjetja v Mariboru, v procesu privatizacije podjetja ostali praznih rok? To je vprašanje, ki si ga v teh dneh ne zastavljajo samo številni delavci Term, temveč tudi mnogi drugi Mariborčani, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja z mariborskim gospodarstvom. Probleme so zakuhali organi Slovenske razvojne družbe, ki jih bodo morali tudi rešiti.

Delavce Term in številne Mariborčane je namreč presenetil in razburil sklep nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe, ki okoli 1000 upravičencem do notranjega odkupa Term Maribor preprečuje sodelovanje v privatizaciji podjetja.

Slovenska razvojna družba želi s premoženjem delavcev zapolniti privatizacijsko vrzel

Za kaj pravzaprav gre? Predhodnik Term Maribor, turistično-gostinsko podjetje Pohorje, ki je imelo v svoji sestavi tudi Casino Maribor, se zaradi zakona o začasnih prepovedi lastninjenja igralnic ni moglo pravočasno lastniško pre-

Marjanca Onič: Sindikat delavcev gostinstva in turizma v Termah bo dal ustavnemu sodišču pobudo za oceno ustavnosti zakona o zaključku lastninjenja in privatizacije.

oblikovati. Tako si tudi delavci, bivši zaposleni in upokojenci Pohorja z notranjim odkupom niso mogli pridobiti delnic svojega podjetja, čeprav so v ta namen do danes zbrali že več kot 550 milijonov tolarjev. Delavci pa so prepričani, da jim pripada tudi dobiček, ki ga je podjetje ustvarilo od leta 1993 naprej.

Da bi v nekdanjem podjetju Pohorje izpejlali privatizacijo, so iz podjetja izločili tisti del, ki ni imel nobene zveze z organiziranjem posebnih iger na srečo, ter oblikovali novo družbo – Terme Maribor. Novo podjetje pa je svojo lastnino – gre za luksuzni hotel Habakuk, za večino mariborskih hotelskih zmogljivosti, za številne gostinske lokale, za diagnostično-rekreativni center Fontana, za 30 odstotkov vseh slovenskih prostocarinskih prodajalnih ter za druge nepremičnine – glede na tedaj veljavne predpise preneslo na Slovensko razvojno družbo.

Kdo želi opehariti delavce Term!

Slovenska razvojna družba pa ni izdala sklepa za dogovorjen in pričakovan način lastninjenja z notranjim odkupom. Nadzorni svet Slovenske razvojne družbe želi namreč 40-odstotni delež podjetja, ki je bil namenjen notranjemu odkupu, prodati pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate in tako zapolniti privatizacijsko vrzel. To pa je v nasprotju z vsemi dosedanjimi dogovori med predstavniki Term Maribor in Slovensko razvojno družbo, pa tudi z dosedanja prakso omenjene družbe.

Ravnanje Slovenske razvojne družbe je tudi v nasprotju z dogovorom o brezplačnem prenosu premoženja Term nanjo, saj je takratni zakon o lastninjenju skladovih podjetij notranji odkup nedvoumno določal za obvezno obliko lastninjenja.

“Zaradi objektivnih razlogov, torej zaradi igralniške zakonodaje, smo bili prisiljeni prenesti premoženje naše družbe na takratni razvojni sklad Republike Slovenije (njena naslednica je Slovenska razvojna družba), vendar smo to storili v dobri veri, da nam bo notranji odkup omogočen, saj je tako narekovala takratna zakonodaja o lastninjenju skladovih podjetij. Maja lansko leto pa je bil sprejet zakon o zaključku lastninjenja, po katerem je Slovenska razvojna družba dolžna pri lastninjenju svojih podjetij delavcem omogočiti interno razdelitev, lahko pa jim omogoči tudi notranji odkup. Obrazložitev sklepa nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe v zvezi z lastninjenjem Term temelji ravno na tej ohlapni zakonski formulaciji. Nadzorni svet družbe je kljub drugačnemu mnenju strokovne službe sklenil, da za družbo Terme notranjega odkupa ne bo,” pravi sekretarka sindikata delavcev gostinstva in turizma v Termah Marjanca Onič.

Vodstvo Term se bo na sklep pritožilo

Vodstvo Term je na presenetljiv sklep nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe hitro reagiralo. Direktorica Term Alenka Iskra je na tiskovni konferenci povedala, da se vodstvo podjetja z odločitvijo nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe ne strinja, zato se bo pritožilo Ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj. V podjetju tudi pričakujejo, da bo o sporu sprejel stališče nadzorni svet podjetja, ki ga vodi dr. Davorin Kračun. O nastalem položaju so obvestili tudi poslance iz mariborske volilne enote ter mariborskega župana Borisa Soviča.

“Bojimo se, da je v ozadju interes konkurence prevzeti najbolj uspešno mariborsko podjetje,” je na tiskovni konferenci dejala Alenka Iskra. “Samo zaradi spleta nesrečnih okoliščin je uspešna družba Terme pristala v lastništvu Slovenske razvojne družbe. Strategija Term pa je jasna: ostati želimo nosilec razvoja kakovostnega turizma v regiji. Ker nam Slovenska razvojna družba želi onemo-

gočiti ciljno lastniško strukturo, obstaja resna nevarnost, da ne bomo mogli izvajati svoje strategije razvoja podjetja.”

Sindikat se bori za pravično privatizacijo

“Zaradi krivice, ki jo je nadzorni svet Slovenske razvojne družbe povzročil delavcem Term, se je v našem podjetju takoj sestal tudi izvršni odbor sindikata delavcev gostinstva in turizma v podjetju,” pravi predsednik omenjenega sindikata v Termah Milan Krajišnik. “Sindikat je odločno nastopil proti grobemu kršenju delavskih pravic in za pravično privatizacijo.”

“Člani izvršnega odbora sindikata, ki so bili vidno prizadeti, so podprli prizadevanja uprave, ki se bo pritožila na Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj ter argumentirano osvetlila naš specifičen položaj,” pravi Marjanca Onič. “Nenazadnje smo v Termah vse od leta 1993 poslovali z dobičkom. Z vsemi močmi se bomo borili, da dobiček in premoženje Term ne bo zdrsnilo v nena-

Milan Krajišnik: Nadzorni svet Slovenske razvojne družbe, ki je sklenil, da notranjega odkupa delnic Term ne bo, je grobo kršil pravice delavcev, bivših zaposlenih in upokojencev našega podjetja.

sitne državne institucije, kjer sedijo posamezniki, ki nimajo pojma o našem podjetju, ne o naših razvojnih usmeritvah, da ne govorimo o naših odrekanih v korist najbolj prestižnih naložb v slovenski turizem (Habakuk, Fontana) ter o našem dolgoletnem strokovnem in trdem delu.”

“Sklep nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe za nas ni sprejemljiv,” so med drugim sklenili člani izvršnega odbora sindikata delavcev gostinstva in turizma v Termah. “Podpiramo upravo družbe pri pripravi pritožbe na ministrstvo, sami pa bomo ustavnemu sodišču podali zahtevo za oceno ustavnosti zakona o zaključku lastninjenja in privatizacije.” Po mnenju sindikata so bile pravice delavcev Term grobo kršene, saj so postavljeni v nenaekopraven položaj z drugimi delavci v Sloveniji.

“Uprava, sindikat in zaposleni ter bodoči delničarji bomo povezano delovali za pravično privatizacijo,” so prav tako sklenili člani izvršnega odbora sindikata v Termah.

Zbor upravičencev do notranjega odkupa delnic Term

V Mariboru se je na pobudo iniciativnega odbora, ki ga je izvolil svet delavcev, sestel tudi zbor vseh upravičencev do notranjega odkupa delnic Term. Gre za približno 1000 delavcev, bivših zaposlenih in upokojujencev Term, ki so v podjetje že vložili svoje certifikate ter si bodo v procesu lastninjenja pridobili okoli 17 odstotkov delnic, medtem ko jim nadzorni svet Slovenske razvojne družbe poskuša preprečiti notranji odkup še 40 odstotkov delnic.

“Morda je včasih v življenju potrebno, da nekdo grobo poseže v tvoje pravice, da se v celoti zavemo, kako dragoceno je tisto, po čemer nam strežejo, in kaj bi lahko zaradi pohlepa in neumnosti drugih izgubili,” je na tem zboru dejala Marjanca Onič. “Prav je, da gošpodom v Ljubljani pojasnimo, da danes nismo tu zaradi tega, ker bi radi delili dobiček Casina in prostocarinskih prodajaln, ampak zato, da jim povemo, da so tako Casino kot prostocarinske prodajalne zrasle iz trdega in poštenega dela gostincev. Z odrekanji naših upokojujencev v preteklosti, z invalidskimi upokojitvami naših delavk, s slabimi delovnimi razmerami v preteklosti, s plačami, ki so bile vedno na spodnjih mejah, je naša dejavnost odpirala nove možnosti in se tržno prilagajala. Bili smo dobri gospodarji. Investirali in vlagali smo še naprej, vedno v večjo kakovost in izbranost.”

“Smo morda krivi zato, ker smo ustvarili zavidljivo premoženje in prigrisodarili dobiček. Trnje te naše lepe, pa vendar težke dejavnosti smo delavci Term že občutili, sedaj je na vrsti cvetje in pravična privatizacija tega premoženja in pravična delitev dobička. Naša stvar je, koliko notranjega odkupa bomo opravili in zmogli, možnost pa moramo imeti za vseh 40 odstotkov in niti za odstotek manj. To je naša pravica!” je poudarila Marjanca Onič.

Mariborski župan podpira zahteve delavcev

Mariborski župan Boris Sovič na zbor upravičencev do notranjega odkupa delnic Term ni mogel priti, vendar pa je udeležencem poslal pismo. V njem je med drugim zapisal: “Podjetje Terme, oziroma njegov predhodnik, je sistematično skrbelo za razvoj in temu prilagajalo tudi plačno politiko. Če delavci Term sedaj ne bi imeli možnosti za notranji odkup, bi bili s tem izgnani.

Ob tej priložnosti bi rad ponovno poudaril, da je nesprijemljivo, da je bilo podjetje Terme v zadnjih letih kar nekajkrat zelo izpostavljeno na način, ki ni vzpodbujal njegovega razvoja. Najprej je zaradi političnih odločitev v državnem zboru prišlo do velikega zastoj pri lastninjenju podjetja zaradi igralnice, zatem se je začel zmanjševati obseg poslovanja prostocarinskih prodajaln, katerih dejavnost je v veliki meri prispevala k razvoju na področju turistične infrastrukture v Mariboru, sedaj prihaja še do onemogočanja notranjega odkupa upravičencev.

Ravno dosedanji razvoj Term, ki so postala

Alenka Iskra: Uprava Term se bo na sklep nadzornega sveta Slovenske razvojne družbe pritožila na ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

le podjetje s pomembnimi razvojnimi potenciali, z dejavnostjo, ki je konkurenčna doma in v svetu, pa je verjetno tudi glavni razlog za očitno velike apetite pri lastninjenju tega podjetja. Mestna občina Maribor seveda podpira zahteve po takšnem lastninskem preoblikovanju podjetja, ki bo vključevalo tudi možnost notranjega odkupa za tiste delavce, ki so s sistematičnim delom pa tudi z odpovedovanjem od osebnih dohodkov prispevali k temu, da je to podjetje konkurenčno, uspešno in razvojno sposobno.”

Prodajo delnic Term je potrebno do pravnomočnega razpleta spora prepovedati

Zbor upravičencev do notranjega odkupa delnic Term je podprl vsa dosedanja prizade-

vanja uprave podjetja in sindikata delavcev gostinstva in turizma v Termah. Udeleženci zbora so od Slovenske razvojne družbe zahtevali, da prepove prodajo delnic Term do presoje ustavnosti zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe in do pravnomočnosti sklepa o privatizaciji. Zbor je predsednico Bredo Meier Janušič pooblastil, da skupaj z upravo družbe zastopa upravičence v pogovorih in na morebitnih pogajanjih s Slovensko razvojno družbo. Upravičenci do notranjega odkupa so poleg tega izrazili nestrinjanje z izjavo ministra za malo gospodarstvo in turizem Janka Razgorška, ki se je zavzel za to, da bi delavci Term lahko pri notranjem odkupu sodelovali samo s sredstvi, ki so jih doslej privarčevali. Na ta način bi si lahko pridobili 23 odstotkov delnic (skupaj s 17 odstotki delnic, ki jih bodo prejeli za certifikate, bi jih imeli tako 40 odstotkov). Razgoršek se tako ne strinja, da bi mali delničarji odkupili vseh 40 odstotkov delnic ter tako postali večinski oziroma 57-odstotni lastniki Term. Upravičenci do notranjega odkupa so to Razgorškovo izjavo ocenili kot nesprijemljivo. Kakor so povedali, bi od resornega ministra pričakovali podporo v prizadevanjih za pravično lastninjenje. “Od države pričakujemo, da je do nas poštena in pravična, predvsem pa načelna ter da nam bo omogočila notranji odkup 40 odstotkov delnic,” so sklenili mali delničarji.

O sprejetih sklepih je zbor obvestil tudi Slovensko razvojno družbo in mariborskega župana.

Tomaž Kšela

Casino, zaradi katerega se Terme Maribor niso mogle privatizirati

Majhna, vendar uspešna igralnica

Casino Maribor je v desetih letih obstoja obiskalo 260.000 gostov, od tega 80 odstotkov iz Avstrije. Kot je nedavno povedal predsednik uprave mariborskega Casinoja Renato Kovač, je delniška družba Casino Maribor lani s 54 zaposlenimi ustvarila 278 milijonov tolarjev prihodkov in dva milijona tolarjev izgube. Po njegovih besedah bodo letos celotni prihodek v igralnici povečali za 10 odstotkov, pričakovani dobiček pa naj bi pokrili izgube igralnice iz zadnjih dveh let.

Mariborski Casino je ustanovilo turistično gostinstvo podjetje Pohorje, ki je bilo tudi predhodnik današnjih Term Maribor. Zaradi te relativno majhne igralnice, ki jo vsak večer obišče od 50 do 100 gostov, se podjetje Pohorje (današnje Terme Maribor brez Casinoja) ni moglo privatizirati, kar je močno zavrla razvoj tako Term kot Casinoja.

Po sprejetju zakona o igrah na srečo je podjetje Pohorje iz svoje dejavnosti izločilo igralnico in se preimenovalo v Terme Maribor. Z uveljavitvijo zakona o lastninjenju podjetij, ki prirejajo igre na srečo, je julija leta 1997 Casino Maribor prešel v državno last. Casino se je leta 1998, prvi med slovenskimi igralnicami, preoblikoval v delniško družbo. Danes ima 40 odstotkov delnic kapitalski sklad, 40 odstotkov delnic odškodninski sklad, 20 odstotkov delnic pa mestna občina Maribor.

Sedanje vodstvo Casinoja vidi perspektivo podjetja v tem, da bo s svojimi kakovostnimi storitvami še naprej dopolnjevalo lokalno turistično in gostinstvo ponudbo. K izpolnjevanju te vizije naj bi pripomogla tudi dodelitev koncesije za igre na

srečo, za katero je uradu za nadzor prirejanja iger na srečo Casino že na začetku maja poslal vlogo. Koncesija, ki naj bi jo po dosedanjih dogovorih vlada potrdila še pred parlamentarnimi počitnicami, naj bi spremenila tudi finančno poslovanje igralnice. Dosedanji prometni davek od iger na srečo bo igralnica nadomestila s posebnimi koncesijskimi dajatvami, ki se obračunavajo od prometa posameznih vrst iger na srečo. Okoli 50 odstotkov svojega prihodka bo Casino po novem prispeval tudi v blagajno mestne občine Maribor za potrebe promocije in razvoja turizma ter za turistično infrastrukturo.

V Casinoju Maribor nameravajo igralnico preurediti v sodoben igralniško-zabavišni center s hotelskimi zmogljivostmi ter lastnim parkiriščem. Koncesijo želijo pridobiti tudi za štajersko-prekmursko regijo. Predsednik uprave Casinoja Renato Kovač meni, da nesporazumi med glavnimi akterji na področju slovenskega igralništva, do katerih je morebiti prišlo v preteklosti, ne bi smeli vplivati na razvoj te dejavnosti, ki ima zlasti na obmejnih in turističnih območjih veliko perspektivo.

Iz bivšega turistično-gostinstskega podjetja Pohorje sta se razvili dve podjetji: Terme in Casino. Obe je v razvoju močno zavrla nespametna zakonodaja o lastninskem preoblikovanju, ki se v tem primeru ni izkazala kot razvojno naravnana. Upajmo, da bodo protesti zaposlenih in drugih zalegli in da bosta obe družbi lahko krenili po poti razvoja.

T. K.

Obnovljeno mariborsko okno v svet

Mariborsko letališče je prek kratkim dobilo novo 2500 metrov dolgo in 45 metrov široko letališko stezo. Za njegovo prenavo so porabili 16.000 ton asfaltnega betona, stala pa je 311 milijonov tolarjev. Asfaltno površino je saniralo podjetje SCT iz Ljubljane v sodelovanju s Cestnim podjetjem Maribor, Teograd je obnovil električne in druge napeljave, podjetje Possehl iz Maribora pa je zaščitilo stezo in namestilo horizontalno signalizacijo.

Ob otvoritvi prenovljene letališke steze je minister za promet in zveze mag. Anton Bergauer dejal, da je Slovenija v skladu s konvencijo iz Chicaga dobila alternativno letališče, Maribor in celotna severovzhodna Slovenija pa okno v svet, ki je prvi pogoj za uspešno delo ekonomske cone v Mariboru. Mariborski župan Boris Sovič pa je dejal, da postaja Maribor z obnovljenim letališčem pomemben logistični center na križišču evropskih poti med severom in jugom ter vzhodom in zahodom.

Že spomladi so na mariborskem letališču odprli prenovljen kontrolni stolp, do leta 2000 pa bodo na letališču, ki ga bo delno uporabljala tudi Slovenska vojska, prenovili še nekatere objekte. Investicijska vrednost vseh obnovitvenih del znaša 1,5 milijarde tolarjev.

T. K.

Prodaji Tama še ni videti konca

Člani mariborskega mestnega sveta so na izredni seji v začetku tega tedna govorili o problematiki prodaje Tamovega premoženja. Ker se ministrica za gospodarske dejavnosti Tea Petrin, minister za delo družino in socialne zadeve Anton Rop in direktor Slovenske razvojne družbe Bogdan Topič na sejo niso prišli, so jo kmalu prekinili in preložili na nov datum. Vodja Konzorcija kupcev premoženja Tama v stečaju Anton Čokl in predsednik sveta tega konzorcija magister Jože Protner sta poudarila, da delo konzorcija lepo napreduje ter da bo po vsej verjetnosti uspel plačati aro za nakup celotnega premoženja Tama v stečaju, še preden ga bo stečajni upravitelj začel prodajati po delih.

Kakor kaže, bo dražba Tamovega premoženja po delih morda preložena na čas po 29. juniju, saj mora stečajni upravitelj Mirko Žagar prav v tistih dneh odpotovati v tujino, kjer bo razčiščeval nekatere terjatve tujih partnerjev.

Optimističnega pogleda na delovanje Konzorcija kupcev premoženja Tama v stečaju pa ne deli predsednik upniškega odbora Drago Gajzer, ki opozarja, da so mnogi člani konzorcija veliko bolj aktivni pri besedah kot pri dejanjih, še posebej pri plačevanju denarja. Da ima prav, dokazuje poziv, ki so ga iz vodstva konzorcija poslali vsem članom, naj svoj prispevek za konzorcij plačajo čim prej in tako omogočijo plačilo are za nakup Tamovega premoženja.

Konzorcijsko pogodbo o pristopu Mestne

občine Maribor h Konzorciju kupcev premoženja Tama v stečaju je med zadnjimi podpisal tudi župan Boris Sovič. Mestna občina bo v konzorciju prevzela upravljanje z dvema cestama in kanalizacijskim vodom ter še nekaterimi infrastrukturnimi objekti. Mariborski podžupan magister Jože Protner je po dogovoru med člani konzorcija postal tudi predsednik sveta konzorcija.

Po besedah Antona Čokla je konzorcijsko pogodbo podpisalo 30 zainteresiranih kupcev, na njen podpis pa se pripravljajo še 40 kupcev. Člani konzorcija so za plačilo are že zbrali 600 milijonov tolarjev (od tega je Slovenska razvojna družba prispevala 500 milijonov tolarjev), nekateri člani konzorcija pa imajo zagotovljene bančne kredite oziroma ustrezna jamstva. Konzorcij bi že lahko vplačal aro za 70 odstotkov Tamovega premoženja. Čokl je prepričan, da se bo priliv sredstev zainteresiranih kupcev po podpisu konzorcijske pogodbe s strani mestne občine Maribor povečal. Mnogi so namreč čakali, kakšne pogoje bo za začetek poslovanja ponudila mestna občina Maribor.

V igri je tudi možnost, o kateri se je Boris Sovič nedavno pogovarjal s predstavniki podjetja MTI Evropa in njegovim lastnikom Johnom Eapnom. Po Sovičevih besedah so govorili o možnosti, da konzorcij in podjetje MTI Evropa začeta iskati skupno rešitev za obnovitev proizvodnje in delovnih mest na lokaciji Tama.

T. K.

Lani se je dodatno izobraževalo in usposabljal 3778 delavcev Pošte Slovenije

Pošta Slovenije sodi med največja podjetja v Sloveniji, saj je bilo konec lanskega leta v njej zaposlenih 5708 delavcev, letos pa jih nameravajo na novo zaposliti še 62. Podjetje veliko pozornosti posveča tudi dodatnemu izobraževanju in usposabljanju delavcev. V lanskem letu so za različne oblike izobraževanja in usposabljanja namenili okoli 60 milijonov tolarjev, vanj pa je bilo vključenih 3778 oziroma več kot 66 odstotkov vseh delavcev. Sicer pa je pošta Slovenije, ki se je februarja lani preoblikovala v javno podjetje, po besedah direktorja Alfonza Podgorelca v minulem letu investirala v obnovo in modernizacijo poštnega omrežja preko 5,2 milijarde tolarjev. Tako je konec minulega leta v Sloveniji poslovalo že 549 poštne enot. V

poprečju opravlja v Sloveniji ena pošta storitve za 3611 prebivalcev. Po gostoti poštne omrežja sodi tako naša država med srednje razvite.

Kljub temu, da se je obseg poštne storitve v Sloveniji v lanskem letu povečal za devet odstotkov, pa je Pošta Slovenije leto 1998 končala s 615 milijoni tolarjev izgube. Če Pošta Slovenije ne bi s komercialnimi posli ustvarjala dobička, bi bila izguba še večja, saj cene znamk za pisma in dopisnice v notranjem poštne prometu pokrivajo le 50 odstotkov stroškov.

Slovenski poštarji nameravajo v letošnjem letu v modernizacijo in širitev poštne omrežja investirati blizu pet milijonov tolarjev, uvedli pa bodo tudi več novih storitev.

T. K.

Mariborska mlekarna ima preveč mleka

Mariborska mlekarna ima zadnje čase velike težave, ker ji okoli 2000 pridelovalcev mleka iz Koroške in Štajerske (od Slovenj Gradca do Lenarta v Slovenskih goricah in Slovenske Bistrice) vsak dan pošlje v odkup okoli 170.000 litrov mleka, medtem ko ima mlekarne zagotovljeno tržišče samo za predelavo 130.000 litrov mleka in mlečnih izdelkov. S tem problemom je pred dnevi novi direktor Mariborske mlekarne Boris Rožman seznanil tudi ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Cirila Smrkolja ter župane občin na Štajerskem, ki so se sestali v občini Hoče - Slivnica. Ker mlekarne vsak dan odkupi več mleka, kot ga lahko proda, ima v skladiščih 500 ton sira, 180 ton mleka v prahu in 100 ton masla, hkrati pa se povečuje izguba. Lani je podjetje, ki daje delo in kruh 237 delavcem, imelo 220 milijonov tolarjev izgube. Z letošnjim poslovanjem je doslej ustvarilo še 137 milijonov to-

larjev izgube, od tega samo v maju 30 milijonov.

Udeleženci pogovora so se dogovorili, da bodo poskušali reševati probleme tripartitno. Tako naj bi država v kratkem povečala izvozne stimulacije za mlečne izdelke, proizvajalci mleka bodo za osvajanje trga namenili 6,8 tolarja na liter mleka, mlekarne pa si bo prizadevala maksimalno racionalizirati svoje poslovanje. O odpuščanju trajno presežnih delavcev v Mariborski mlekarne ne razmišljajo, saj je kolektiv polno zaposlen, stroški dela pa so v strukturi stroškov udeleženi z nekaj več kot petimi odstotki.

Za večjo porabo mleka in mlečnih izdelkov bodo poskušali kaj storiti tudi župani, ki so se zavzeli, da bi v vrtcih in šolah mladim subvencionirali mlečne malle. Tako ne bi pomagali samo mlekarne, pač pa bi prispevali tudi k zdravi prehrani mladih ljudi.

T. K.

Humoreska

Iz dnevnika delavca Jožeta

Billy ima nas rad

"Ali ste videli, kako je bilo ta ponedeljek, ko je bil pri nas na obisku najmočnejši človek na svetu – Bill Clinton?" je pri malici v našem podjetju vprašal rezkar Vili. "Človek, ki bi imel tako veliko moč, pred Clintonom še ni stopil na slovenska tla! Ste videli, s kakšnim letalom se je pripeljal?"

"Kakšno zvezo s Clintonom pa ima letalo, ki ga je pripeljalo v Slovenijo? O tem, s kakšnim letalom se bo vozil najmočnejši človek na svetu, odloča obrambni minister Združenih držav Amerike," je dejal skladiščnik Rudi.

"Dobro, pa pustimo letalo," je nadaljeval rezkar Vili. "Ali ste videli, s kakšnim čudovitim avtomobilom se je Clinton pripeljal z letališča na Brniku v Ljubljano?"

"Vili, ti pa si zares smešen! Ali misliš, da si je najmočnejši človek na svetu, tako kot ti svojega starca na svetu, sam izbral avto, s katerim se je prevažal po Sloveniji? To je zanj uredila njegova varnostna služba. Avto, s katerim se je vozil Clinton, nima zveze z njim," se je ponovno oglašil Rudi.

"Fantje, pustite avtomobile. Saj je popolnoma vseeno, kdo izbira avtomobile, v katerih se vozi Clinton," se je v pogovor vključila kuharica Špela. "Reči pa morate, da je bil čudovito oblečen: siva obleka in rumena kravata. Zares dobra kombinacija, ki priča, da ima najmočnejši človek na svetu tudi dober okus."

"Špela, ne govori neumnosti. Kakšno zvezo ima Clintonova obleka z njim samim. Saj že ptički čivkajo, da mu obleke in kravate vedno izbira soproga Hillary," je ponovno povzdignil glas Rudi.

"To, da se je Clinton odločil spati v hotelu Union v Ljubljani, pa se mi zdi zelo pametno," je dejal mizar Tone. "Če je slabo vreme, se je veliko boljše zadrževati v mestu kot v naravi."

"Tone, ne trapaj neumnosti. Saj vsi dobro vemo, da je Clinton moral spati v Unionu, ker so tako želeli njegovi spremljevalci in varnostniki, ki se ne smejo ločiti od njega," se je ponovno oglašil Rudi.

"Če že ni spal na Brdu, pa se je tam vsaj pošteno najedel!" se je v pogovor vključil kurir Peter. "Kaj so tam jedli, po televiziji sicer nismo mogli videti, zagotovo pa ni bilo nič slabega, saj so imeli na mi-

zah čudovite krožnike in kozarce."

"Fantje, da si ne bi mislili, da si je najmočnejši človek na svetu lahko sam izbral, kaj bo jedel," se je zopet zarezal Rudi. "Jedilnik mu je določil slovenski protokol v sodelovanju z njegovimi najožjimi sodelavci. Stavim, da je moral jesti kakšne žlikrofe, žgance in slovensko potico, pa če mu je všeč ali ne!"

"Če si že jedilnika ni izbiral sam, pa se je vsaj sam odločil, kako se bo na Kongresnem trgu v Ljubljani rokoval z množico," je dejal Vili. "Ali ste videli, kako priščno si je stiskal roke z mladimi in starimi Slovenci, ki so ga prišli pozdravit?"

"Vili, ti si bil in boš ostal naiven! Ali misliš, da si najmočnejši človek na svetu lahko privošči takšen luksuz, da bi se sam odločal, kako bo nastopal v javnosti," se je razburil Rudi. "Kako naj se približa množici in kako naj se rokuje s Slovenci, so mu natanko svetovali njegovi svetovalci za komuniciranje z javnostmi, ki so pred tem opravili številne ankete in raziskave javnega mnenja o navadah,

običajih in vrednotah ljudi v Sloveniji. Predsednik Združenih držav Amerike, ki ne bi poslušal svojih strokovnjakov za medije, bi kmalu zapravljal svojo popularnost."

"Presneta reč!" se je razburil strugar Lojze. "Rudi, če bi te človek dobro poslušal, bi se mu zazdelo, da najmočnejši človek na svetu ne odloča sploh o ničemer, saj za vse v njegovem življenju skrbijo drugi!"

"To ni res!" je vzkliknil Rudi. "Vendar pa si zapomnite, da se najmočnejši človek na svetu nima časa ukvarjati s takšnimi malenkostmi, kot je avto, s katerim se bo vozil, kako bo oblečen, kaj bo jedel, kje in s kom bo spal, kaj bo počel čez dan ter s podobnimi drobnarijami. O teh malenkostih odločajo njegova žena in svetovalci. Najmočnejši človek na svetu pa odloča samo o najbolj pomembnih stvareh na svetu."

"In kakšno odločitev je sprejel v Sloveniji!" je postala radovedna mlada snažilka Pepika.

"Rekel je, da ima vse nas rad! To je za našo mlado državo veli-

ka stvar!"

"O madonca! Če bi vedela, da nas ima vse v Sloveniji tako rad, bi ga šla tudi sama pričakat na Kongresni trg in bi se mu za to lepo osebno odločitev vrgla v objem!" je dejala Pepika.

"Joj, joj! Še sreča, da tega nisi storila, saj bi lahko s tem povzročila kakšno novo afero, ki bi škodovala odnosom med Slovenijo in Ameriko: denimo afero Pepika-gate!" je povzdignil glas Rudi.

"O kakšnih aferah govoriš?" je presenečeno vprašala Pepika. "Kaj misliš, da na Kongresni trg ne bi prišla v svežih gatah!? Zaradi mojih gat pač ne bi bilo nikomur potrebno delati nobene afere Pepikine gate!"

"Ah, pustimo to," je rekel zamišljeno Rudi. "Veš, ti si še mlada in vsega ne razumeš: včasih se zgodi, da se najmočnejši ljudje na svetu za kakšno stvar sami odločijo. Potem lahko kaj hitro pride do afere! Tako je pač v demokratičnih državah! Tega se bodo morali počasi navaditi tudi naši politiki!"

Poslanstvo obiskov

"Zakaj pride papež v Slovenijo?"

"Zato, da bo razglasil škofa Antona Martina Slomška za blaženega."

"Kaj pa je počel Clinton v Sloveniji?"

"Balkanske politike je razglasil za bla...zne..."

Ob pozdravnem govoru novogoriškega župana Črtomira Špacapana so bili obrazi na častni tribuni še zelo resni.

Gneča pod zastavo SKVNS.

15. srečanje delavcev komunalnega gospodarstva Slovenije

Mostove najboljše gradili Velenjčani

Tradicionalnih iger komunalnih delavcev, bile so prejšnjo soboto v Novi Gorici, se je udeležilo 2400 tekmovalcev in njihovih spremljevalcev, prišli so iz 64 podjetij in zavodov. Kot je povedal Franjo Batagelj, predsednik organizacijskega odbora, največ v dosedanji zgodovini teh iger. Najširši je bil tudi program športnih in delovnih disciplin, saj so organizatorji podelili kar 14 kompletov pokalov. Da o naslovu ne bi bilo nesporazumov, moramo povedati, da so si organizatorji za simbol srečanja izbrali solkanski most – iz njega pa mostove. Srečanje je imelo uzbran ta simbol tudi zaradi tega, da bi komunalne javne službe presegle ozke meje komun. Most prek Soče v Solkanu naj bi simboliziral tudi skrb za varstvo okolja – enega od glavnih ciljev delovanja komunalcev.

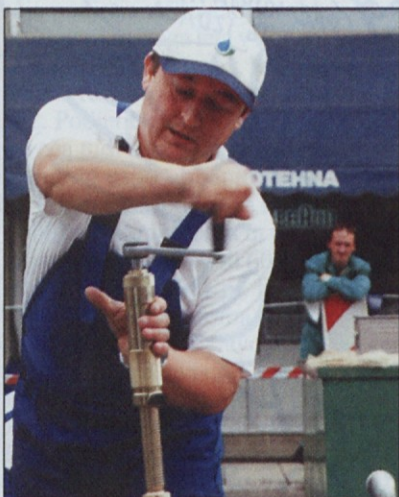
Za začetek je treba povedati, da se je zaskrbljenim organizatorjem že kmalu po osmi uri, ko naj bi se začela otvoritvena slovesnost, odvalil velik kamen, prenehalo je deževati. Otvoritev in kasnejše številne tekme so tako potekle v skoraj optimalnih razmerah.

Organizatorjem, ki so si tudi sami zadali zelo veliko dela, je treba dati priznanje za prizadevnost in tudi za skoraj popolno izvedbo srečanja. Letošnji vzorni organizatorji so bila podjetja: Goriški vodovodi, Komunala Nova Gorica in Komunalna energetika Nova Gorica. Soorganizatorji iz Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije so ob uspešnem zaključku srečanja menili, da je treba za vse skupaj pohvaliti zlasti trojko: Franja Batagelja, Slavko Murovec in Davorina Volka. Za uspeh so zaslužni tudi anonimni vodje posameznih tekmovalcev, ki so poleg tekmovalne plati skrbeli tudi za sporočanje rezultatov v novinarsko središče. Letošnja delovna tekmovalna so bila v štirih disciplinah: vodovodu,

Odvoz smeti je šel na roko zlasti poznavalcem nove vrste vozila.

kanalizaciji, odvozu smeti in aranžiranju cvetja. Slednja disciplina je bila letos na programu prvič na posebno željo organizatorjev. Rezultati kažejo, da so zlasti delovne discipline tiste, pri katerih prihaja prednost do

Pri vodovodu se je pokazala zlasti spretnost.

Pri kanalizaciji je bila odločilna uigranost ekip.

V pikadu so se izkazale le ženske.

mačega terena najbolj do izraza. Tako so predstavniki Komunale Nova Gorica zmagali v kanalizaciji, odvozu smeti in aranžiranju cvetja, delavci Goriških vodovodov pa v vodovodu. V posebnem štetju delovnih te-

kmovanj so bili Novogoričani daleč pred vsemi večjimi podjetji, ki tekmovalce lahko pripravijo za vse discipline. Velenjčani so zmagali le v štirih disciplinah, točke pa so nabirali prav v vseh. Drugi, Ptujčani, niso zmagali niti v eni disciplini.

V športu je bilo letos devet disciplin. Največ zanimanja je bilo seveda za najbolj možveno tekmovalce v vlečenju vrvi, kjer je po tradiciji zmagalo šest močnih fantov iz Kopra. Velenjčani so se še enkrat morali zadovoljiti z drugim mestom. V seštevku športnih disciplin so bili Velenjčani daleč najboljši.

Ob koncu srečanja se je Alojz Terbec, predsednik Sindikata KVNS, zahvalil prirediteljem za vzorno opravljeno delo. Organizatorjem prihodnjega srečanja – komunalnim podjetjem iz Koroške – je zaželel vsaj enako uspešnost.

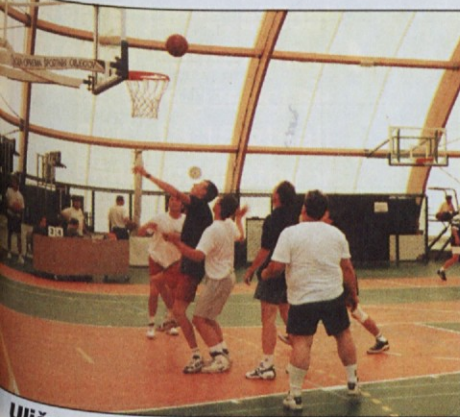
Franček Kavčič

Zmagovalci iz Kopra, tik preden so tekmece potegnili na svojo stran. Kot so nam zaupali poznavalci, ni njihova večletna premoč le sad fizične moči, ampak tudi prefinjene tehnike.

"Rožice" so obvladovale rožice. Njihove aranžmaje so prejele zmagovalne ekipe.

Ulično košarko so igrali kar v dvorani.

Strokovno srečanje

Pod pokroviteljstvom GZS - Združenja za varstvo okolja je bil na predvečer 15. srečanja komunalcev v Kongresni dvorani Hotela Perla strokovni posvet o aktualnih vprašanjih lokalnih gospodarskih javnih služb v luči nacionalnega programa varstva okolja. Uvod je imel Marko Slokar, državni sekretar. Živahna razprava skoraj 120 udeležencev je pokazala različne poglede na položaj in razmeji-

tev pristojnosti komunalnih podjetij in služb varstva okolja. Aktualna in polemična je bila tudi razprava o strategiji ravnanja z odpadki in o sežigalnicah. Varianto za štajerski del Slovenije je predstavil velenjski župan Srečko Meh, za gorenjske občine pa direktorica ravnateljice Komunale Bernarda Podlipnik.

Udeleženci posveta smo opravili še več strokovnih ogledov, tudi novogoriške vodarne Mrzlek.

Za razpoložanje je ob pomoči Igorja Malalana skrbel ansambel Happy day.

V dvorani so bila kar štiri vzporedna balinišča.

Ekipe Komunalnega podjetja Velenje in Mariborskega vodovoda se pozdravljata pred začetkom finalne tekme.

Rezultati:

Vodovod: 1. Goriški vodovodi Nova Gorica, 2. KP Velenje, 3. Komunala Lendava; **Kanalizacija:** 1. Komunala Nova Gorica, 2. KP Velenje, 3. KOP – JKP Zagorje; **Odvoz odpadkov:** 1. Komunala Nova Gorica, 2. Javne naprave Celje, 3. Prodnik Gastro Domžale; **Aranžiranje cvetja:** 1. Komunala Nova Gorica, 2. KPL Ljubljana, 3. Komunala Koper; **Kegljanje, ženske:** 1. KP Velenje, Komunala Črnomelj, 3. Komunala Koper; **-moški:** 1. LPP Ljubljana, 2. Vodovod Kanalizacija Ljubljana, 3. KPL Ljubljana; **Mali nogomet:** 1. KP Velenje, 2. Mariborski vodovod, 3. KP Ptuj; **Balananje:** 1. KPL Ljubljana, 2. Rižanski vodovod Koper, 3. KSP Sežana; **Pikado:** 1. Snaga Maribor, 2. KSP Hrastnik, 3. KP Ptuj; **Šah:** 1. Energetika Celje, 2. Mariborski vodovod, 3. Javna razsvetljava Ljubljana; **Vlečenje vrvi:** 1. Komunala Koper, 2. KP Velenje, 3. Prodnik Gastro Domžale; **Streljanje z zračno puško:** 1. KP Velenje, 2. Vodovod Kanalizacija Ljubljana, 3. KP Ptuj; **Tenis, ženske:** 1. KPL Ljubljana, 2. KP Ptuj, 3. JKP Slovenj Gradec; **-moški:** 1. Nigrad Maribor, 2. Energetika Celje, 3. Snaga Ljubljana; **Ulična košarka:** 1. KP Velenje, 2. Kostak Krško, 3. Žale Ljubljana

Skupni vrstni red: 1. KP Velenje, 2. KP Ptuj, 3. KPL Ljubljana, 4. Komunala Koper, 5. Komunala Nova Gorica, 6. Kostak Krško

